

**KOMMUNEP PILERSAARUTAA
1992 – 2005**

QEQERTARSUAQ KOMMUNE

**SIUNNERSUUT
PILERSAARUMMIK NASSUIAAT**

Jens Johan Broberg
3953 Qeqertarsuaq

Qeqertarsuup Kommunea
Kommunalbestyrelsen
3953 Qeqertarsuaq

Qeqertarsuaq, den 24.06.1993

IKINNERUSSUTEQARLUNI OQAASEQARNEQ.

Kommunalbestyrelsep ataatsimiinnerani kommunep pilersaarutaanut tunngatillugu siumup gruppeata ikinnerussuteqarluni oqaaseqaataa:

Umiarsualivimmut inuutissarsiornermullu immikkoortoq B 1:

Piitarsuup Aqqusernata kujataa tungaani Godhavn VVS-ip aamma Carsten Andersenip sulliviutaat inissisimapput. Siumup kissaatigaa taakkua inissisimanerat nunaminertamut A5-imut nuunneqassasut, taamaalillutik siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu atorunnaarsin-neqarnissaat periarfissaqalissammat. Illut najugaqarfiusut akornanni inissisimanerat patsisaalluni perallernaqimmata takussunarsaataaginnarlutillu.

MINDRETALSUDTALELSE fra Siumut gruppen.

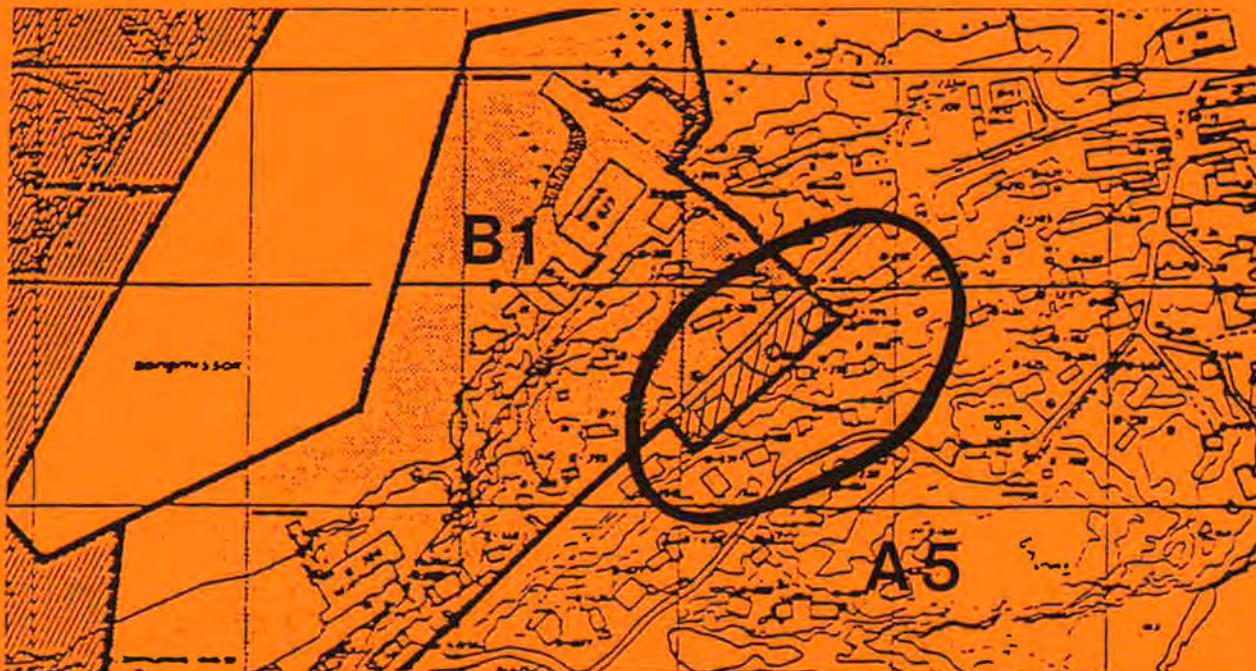
Vedr. Kommunalbestyrelsens behandling af forslag til kommuneplan for Qeqertarsuaq.

Havne og erhvervsområde B 1:

Området syd for Peter Brobergsvej hvor Godhavn VVS og Carsten Andersen idag har deres værksteder beliggende, ønskes overført til lokalplanområde A 5. Således at det aktuelle område på længere sigt kan nedlægges og overgå til boligformål, da værkstedernes nuværende placering er til stor gene for omkringliggende boliger og generelt skæmmer området.

Inussiamersumik inuulluaqqusillunga/Med venlig hilsen

Jens Johan Broberg

KOMMUNEP PILERSAARUTAA
1992 – 2005
QEQERTARSUUP KOMMUNEA
PILERSAARUMMIK
NASSUIAAT

Kommunep pilersaarutaa titartaasartunit ingenjörinillu
siunnersuisartunit Sanati A/S-imit, Sisimiunit suliar-
neqartoq Qeqertarsuup kommuneani immikkoorto-
qarfiit ataasiakkaat suleqatigalugit.

Nunap assiliorneqarnera
Copyright: Kort- og Matrikelstyrelsen A86.

AALLAQQAASIUT

TUNNGAVISSAT PISUSSAAFFIILLU	1
INUTTUSSUTSIMUT TUNNGASUT	5
1. INUUTISSARSIUTITIGUT PILERSAARUTIT ...	7
2. INISSAQARNIARNERMUT PILERSAARUT	13
3. ANGALLANNERMUT PILERSAARUT	18
4. AVATANGIISINUT PILERSSARUSIAQ	25
5. PILERSUINERMUT PILERSAARUT	29
6. KOMMUNEP INGERLATAASA PILERSAARUSIORNERAT	33
7. ISUMAGINNINNERMI PILERSAARUT	36
8. ATUARTITSINERMIK PILERSAARUT	41
9. KULTUREMUT SUNNGIFFEQARNER- MULLU PILERSAARUT	45
10. PINNGORTITAMUT PILERSAARUT	52
11. NUNAQARFIMMUT PILERSAARUT	56
ILLOQARFIUP ILUANI PILERSAARUTIT	61

AALLAQQAASIUT

Mappersagaq una imaqarpoq PILERSAARUMMIK NASSUIAASSINERMIK Qeqertarsuup Kommuneani ukiuni 1992-miit 2005-mut kommunep pilersaarutaanik.

Kommunep pilersaarutaa imaqarpoq PILERSAARUTIT NASSUIARNERANNIK ILLOQARFIULLU ILUANI IMMIKKOORTUNI PILERSAARUMMIK.

PILERSAARUTIT NASSUIAATAAT imaqarpoq tunn-gavissarititaasunik politikikullu anguniakkanik, ukiullu tamaasa misissorneqartassaaq, "saqqummertassallunilu" ukiup nikinnerata missaani.

ILLOQARFIUP ILUANI IMMIKKOORTUNUT PILERSAARUTIP imarai illoqarfiup iluani nunaqarfimmilu immikkoortortat sumut atorneqarnissaannik, kommunillu soqutigisaqarfiinik. Pilersaarutini taakkunani illoqarfimmut, nunaqarfimmut aammalu taakku avataani suliarinninnissami killissarititaasut ilagitinneqarput.

Qeqertarsuarmi kommunep pilersaarutaa suliarineqarpoq "Namminersornerullutik Oqartussat nalunaa-rutaat nr. 23, 18. november 1992-meersoq kommunep nutataatalu pilersaarusiorneqartarnerat"-nut tunngasumi aalajangersakkat malillugit.

Qeqertarsuarmi kommunalbestyrelsi ulloq _____

Borgmester

Kommunaldirektør

Akuerineqarpoq Namminersornerullutik Oqartussat, Aningaasaqarnermut Pisortaqaarfik ulloq _____

TUNNGAVISSAT PISUSSAAF- FIILLU

QEQERTARSUARMI KOMMUNEP PILERSAARUTATA MAANNAMULLU PILERSAARUSIORTARNEQ

Kommuneqarfimmik pilersaarusiap uuma taarserpaa maannamut Qeqertarsuup Kommuneanut pilersaarusiassimasooq januar 1983-meersoq, taamatullu september 1983-mi misissoqqinneqarsimasooq ilassuserneqarsimasorlu illoqarfimmut pilersaarusiap 1, 2 aamma 3-mik.

Kommuneqarfimmik pilersaarusiap ilaatigut periarfissaqalersippaa, kommunalbestyrelsip akisussaassutimik tigusinissaa nammeneerluni pilersaarusiorsinnaalluni illoqarfiullu iluani pilersaarutit akuersissutigisinnaallugit Naalakkersuisut akuersissuteqarteqqaanngikkaluallugit.

Anguniagarlu tamanna piaartumik angusinnaajumallugu taamatullu kommunip aqqiissuteqarsinnaanermik periarfissai ajornannginnerusunnagortinniarlugit illoqarfiup pilersaarusiornerni tunngavissani inatsimmik imaqarpoq, ilanngullugu periarfissaalluni "killiliigallarnert" suliarisinaallugit.

"Killiliigallarnert" tamakku utaqqiisaannaagallarsinnaapput, taakkulu kommunep pilersaarutivia taarsissallugu. Taamaattumillu kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliipput periarfissiillutik akisussaaffimmik tigusinissamut nammeneerlunilu ilu-mini pilersaarutit akuersissutigisinnaallugit.

Qeqertarsuaq eqqarsaatigalugu killiliussaagallartut Namminersornerullutik Oqartussanit juni 1990-mi akuersissutigineqarput. Killiliussat taarsarpaat siusinnerusuklut pilersaarusiornermik tunngaviusimasooq, illoqarfiup pilersaarusiorneqarnera januar 1983-meersoq, september 1983-mi misissorneqarsimasooq tassungalu tunngasunik ilassuserneqarsimasooq.

Killiliussaagallarsimasullu taamaammat tunngavissaliipput illoqarfiup pilersaarusiornerni kommunep pilersaarutaata suliareqqinneqarsinnaanernut.

Maannamut pilersaarusiassimasunut nunaqarfik Kangerluk ilanngunneqarsimanngilaq.

PILERSAARUMMUT NASSUIAAT 92

Namminersornerullutik Oqartussat kommune pilersaarusiortarnernut ilitsersuusiaanni tunngavissarisasut ilagaat, kommunep pilersaarusiornera tunngavissiissasooq pissusissaatut aqqis-

sueqatigiittoqarnissaannik pilersaarusiornermi pilersaarutit imminni taamatullu aningaasaqarnermut tunngasut ataqatigiissinneqarnissaannik.

Tamanna misiliutaavoq pilersaarutitut aningaasaqarnermullu tunngasunik ataqatigiissitsinissamut. Pilersaarutitut nassuiaammi pingaartinneqarpoq tulleriissaaraluni allaatiginneqarsinnaanera kommunip sanaartugassatigut pilersaarusiornerni missingersuusiap iluanni aningaasaliinissamut tunngasunik takussutissiisarnissaa, ingerlatsinermullu tunngatillugu tamama kingunerisinnaasai ilanngullugit, pilersaarutit ataasiakkaat immikkoortiterneqarneranni.

PILERSAARUSIORNERNI UKIUMUT ILIORIUSISSAT

Ataatsimut aqqiissuussineq imatut aqqinneqassaaq, ukiup ingerlanerani assigiinngitsutit ingerlatsisinnaaneq eqqunneqassalluni. Taamaalluni qulakkeerneqassammat kommunalbestyrelsip illoqarfimmut nunaqarfimullu politikiaata kommunip Namminersornerullutillu Oqartussat aningaasaliissutaat imminnut ataqatigiinnersut takussallugu. Tak. titartagaq 1.

Ukiut tamaasa pilersaarummik iloriusissami, tunngavigneqarpoq, pilersaarut ukiut tamaasa januar kvartalimi misissorneqassammat nalilerniarlugu tunngavissat allannguuteqartinneqarsimarninik imaluunniit anguniakkat illoqarfiup nunaqarfiullu ineriartortinneqarneranut tunngasut aqqiissuteqarfigineqarnissat. Tamannalu tunngavigalugu aallaavigalugulu nutaamik siunnersuusiortoqassaaq ukiumut tullermut aningaasartuutissat missingersuusiornissaannut, taamatullu ukiunut tullernut pingasunut aningaasaliissutissanik missingersuusiornissamut, taakkulu ingerlatsinermi aningaasartuutitut sunniutigisinnaasaat ilanngunneqassallutik.

April-ip kvartaliami siunnersuummi tunngavissaqalissaaq kommunalbestyrelsimi ataatsimoortumi tulleriissarinissamik oqallinnissaaq. Tamannalu tunngavigalugu ukiumut tulluuttumut aningaasartuutissatigut missingersuusiap annertussusissaat suliarineqassallutik.

Julip kvartaliami missingersuusianut siunnersuutit suliarineqassapput.

Missingersuusiap akuersissutigineqarnissaat pilersaarummillu nassuiaatit suliarineqarnerat oktoberimi naammassineqassaaq. Taamaalluni

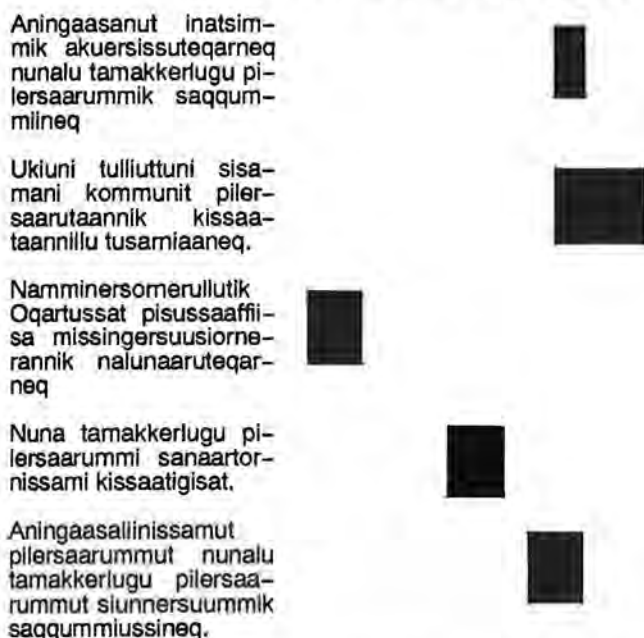
taanna tunngaavissiissaaq Namminersornerullutik Oqartussat aningaasaliinissamik pilersaarusi-ornerannut ukiumi tulliuuttumut ilanngunneqassalutik, tassa Kommuneq kissaatigisaminik nalunaaruteqarnerata kingorna.

Titartagaq 1. Ukiup ingerlarnani nikerarnerit.

Namminersornerullutik Oqartussat aningaasaliissuteqarnissamik pilersaarusiortarnerminni periusaat titartagaq 2.-mi takuneqarsinnaavoq, tamatumani ilaalluni kommuunbestyrelsip sanaartugassanut tunngasunik kisaatigisaqarnerminut ilagitillugu nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermut tunngatillugu oqaaseqaateqarsinnaalluni, tassungalu tunngatillugu siunnersuuteqarsinnaalluni illoqarfimmut nunaqarfimmullunniit politikeqarnermini annertungaatsiartumik allannguutissanik siunnersuutissaqassagaluaruni.

UKIOQ 1.
J F M A M J J A S O N D

Titartagaq 2. Namminersornerullutik Oqartussat

aningaasaliissuteqarnissamik pilersaarusiortarnerat.

Taamatuttaaq kommunalbestyrelsi periarfissaqarpoq pilersaarusiortarnermut uparuaassuteqassalluni, nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermi kissaatigisat ilanngunneqarsinnaasunik.

PILERSAARUSIORNERUP ILUSILERSORNERA

Nassuiaateqarnermi ilagitinneqarput aallaqqaa-siut tassungalu ilaallutik tunngavissat pisussaaffiillu, kommunillu inuttussusiinut tunngasut kiisalu immikkoortunut qulingiluanut tunngassutillit tamarmik kommunip illoqarfimmi ingerlassaanut attuumassutillit. Tamatuma saniatigut immikkoortoq pinngortitamut tunngasoq nunaqarfimmullu ataatsimut pilersaarusiaasimasooq, nagga-taarutaasumillu illoqarfimmut immikkoortitaartunut pilersaarusiaasimasooq. Pilersaarutit immikkoortitaartut eqqarsaatigalugit imatut killilerneqarsimapput immikkut tamarmik ataqatigiis-sunngorlugit, taamaalillunilu kommunalbestyrel-simit politikikut oqaaseqarfigineqarsinnaallutik, tak. tit. 3.

Immikkoortut ataasiakkaat imatut tulleriinnilersugaapput:

1. Pilersaarutit imarisai killiliiffiuneri allaaserine-rilu tamatumani ilaallutik tunngavissarisaat immikkoortunut tunngasut. Tamatuma saniatigut immikkoortortanut pilersaarutit ataasiakkaat immikkoortunut allanut ataqatigiissinnaaneri nassuiaateqarfigineqarput.
2. Pissusioreersut ineriartortitsinermullu tunngasut, tassunga ilanngullugit ineriartortarnermut ukioq 2005 tikillugu missingersuutaasinnaasut.
3. Immikkoortunut ataasiakkaanut siunniussanik siunnersuuteqarsinnaaneq. Imatut oqaatigalugu kommunalbestyrelsip politikia piffissami ungasinnerusumi ineriartortitsinermut tunngatillugu.
4. Pilersaarutit kommunep pilersaarutaata aaq-qissugaaneranut sanilliunneqarsinnaanera.
5. Qanoq iloriusissamik aningaasaqarnermullu tunngasunik pilersaarut ukiumut tullermut missingersuusiortarnermut tulliuuttunut pingasunut.

Immikkoortortanut pilersaarutit ataatsimut ilusilerneqarnerata qulakkeersimatissavaa:

Immikkoortuni ataasiakkaani nalimmasaasoqar-

sinnaamat tulleriinnilersuisoqarsinnaallunilu ilioriusissanik assigiinngitsunik kissaatigisanillu politikikkut siunniunneqarsimasunik. Tamannalu tunngavigalugu kommunip pilersaarutaa assigiinngitsuniit naliliiffigineqarsinnaavoq, aaqqissuunneqarsinnaalluni sanaartugassanullu pilersaarutit tulleriinnilersorneqarsinnaallutik.

Immikkoortoqarfik	Imm. pilersaarutaat	Pineqartussat
Inunnik sullissineq	1. Inuuss. pilersaarut	Suliassaqartitsineq Ineriartortitsineq
Teknikimut/Avatan- giisinut ineqar- nermullu immikkoor- toqarfik	2. Inissaqarnermut pilersaarutit	Illuliortitemeq pitsanngorsaaneq
	3. Angallarinermut pilersaarutit	Aqqusernit, aqqusineqqat, u- miansualiviit, Heli- stop/mittarfiit.
	4. Avatangiisinut pi- lersaarutit	Imiq kuutsitaq Eqqaaveqameq Eqqagassat akuu- tisanik akullit
	5. Pilersuinermi pilersaarutit	Innaallagiaq, imeq, Klassameq, Nalunaarasuar- taateqarneq.
	6. Kommunip ingerlassal	Suliffeqarfiit lkuallattunik qa- misaaneq.
Isumaginnermi im- mikkoortoqarfik	7. Isumaginnin- nermi pilersaarut	Pinaveersimatitsi- neq Pisortatigoortumik iklorsineq Meeqqat, utoq- qaallu.
Kultureqarnermut Atuartitaanermullu Immikkoortoqarfik	8. Atuartitsiner- mik pilersaarutit	Atuarfiit
	9. Kulturi sunngif- feqarnermilu pilersaarutit	Kulturimut tunngasut Sunngiffik.

Titartagaq 3. Immikkoortortanut pilersaarutit takussutissartaat.

PILERSAARUSIORNERMI TOQQAMMAVIK

Kommunep pilersaarutaata suliarineqarnerani toqqammavigineqartut tassanilu pisussaaffiit tunngavissallu aalajangiisuusorujussuupput, tassalu:

Nuna tamakkerlugu pilersaarutitut pisussaaffiit
Innuttaasut amerliartornerat
Illoqarfigisami pissutsit
Kommunep pilersaarutaani pingaarnertut
aaqqissuussat
Kommunep aningaasaqarniarnera

NUNA TAMAKKERLUGU PILERSAARUTINUT PISUSSAAFFIIT

Kommunep pilersaarusiortarnerani nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermut tunngatillugu aalajangersunik pisussaaffinnik malitassaqaanngilaq.

Namminersornerullutik Oqartussat 1990-mi saqqumersippaat "Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermi pingaarnerusumik kommunit pilersaarusiortarneranni eriagisassatut soqutigisat pillugit kaajallaasitaliassamut siunnersuut".

Pingaarnerusumik malinneqartussat taakku Inatsisartuni upernaakkut 1991-mi atugassanngortinneqarput. Eriagisassatut atatiinnarneqartussanut tunngatillugu pingaarnerusumik aaqqissuusinernut siunnersuut ilanngunneqarpoq.

KNI-p allanngortiternertatigut containerillu atorlugit assartuineq pilersaarummik matuminnga allannguisussaassagunanngilaq taamaallaalli nunaminertamik piumasaqartoqassalluni.

NAMMINERSORNERULLUTIK OQARTUSSAT ANINGAASALIISUTEQARNISSAMUT PILERSAARUSIORTARNERAT

Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermut tunngatillugu kommunep pilersaarusiortarneranut pisussaaffiliisarnertit saniatigut annertunerusumik tassaavoq Namminersornerullutik Oqartussat ukiunut tulluittunut sisamanut aningaasaliissuteqartarnissamik pilersaarusiortarnerat, tak. aningaasatigut inatsisissap sanaartornermut tunngasutigut immikkoortua.

Qeqertarsuup Kommuneani ukiuni 1993-mit 1996-mut Namminersornerullutik Oqartussat aningaasaliiffigisassaat, tak. aningaasanut inatsit titartagaq 4-mi takusassiarineqartaq.

Tamatumani takuneqarsinnaavoq Namminersornerullutik Oqartussanit katillugit 67.366.000 kr.-nit ukiuni tulluittuni sisamani aningaasaliissutiginiarneqartut.

Aningaasaliissutit Qeqertarsuup inuinit agguqatigiissillugu inummut ataatsimut 58.000 kr. missaannik naleqarpoq. Nuna tamakkerlugu agguqatigiissillugu piffissami tamatumani inummut ataatsimut 48.000 kr. missaaniippoq, taamaammallu aningaasaliissutissatut pilersaarutini 20

pct.–mik Qeqertarsuarmi angineruvoq nuna ta-
maat ataatsimut isigalugu.

	Qeqertarsuaq	Kangerluk
Inissialiortiterneq	11.916	
Inuussutissarsiuti- tigut sanaartugassat	9.550	
Angallannermi sa- naartugassat	4.300	
Isumaginninnermi sanaartugassat	2.300	
Peqqinnissaqarner- mi sanaartugassat	1.000	
Ilinniartitaaneq		
Aaqqissuuteriikka- nullu	38.300	
Ilageeqarneq		
Katillugit	67.366	

Titartagaq 4. Namminersornerullutik Oqartussat
aningaasaliiffii 1993–mit 1996–mut, 1000 kr.–nut.

QEQTARSUUP ILLOQARFIANI INERIAR- TORTITSINERMUT ILUSISSAQ PINGAARNEQ

Maannamut ilusissamik pingaarnerusumik aala-
jangersaasimanermi aalajangiussaareersut sani-
atigut ilanngunneqarputtaaq nutaamik illoqarfiup
ineriartortinneqarnerani sanaartorfiusinnaasut.
Nunaminertat ataasiakkaat pisariaqartitat eqqar-
saatigigaanni takuneqarsinnaavoq, periusissami
pingaarnermi ukiup 2005–ip tungaanut ineriartor-
nermi inissanik taamatullu nunaminertanik na-
ammaginartumik qulakkeerisoqarsinnaanngitsoq.

Illoqarfimmi pingaarnerusunik pingasunik ineriar-
tortitsivissaqarpoq, tassalu avannaatungaani,
kippasissortaanu kijasinnerusortaanilu. Immik-
koortut taakku pingasut tamarmik illoqarfiup
qeqqaniit 1 kilometerimik ungasissuseqartut a-
taatsimut sanaartorfissatut piukkunnarluartuup-
put. Kujammut ineriartortitsissagaanni pisaria-
qassaaq eqqaaveqarfiup allamut nuunneqarnis-
saanik, illoqarfiummi kijasinnerusortaa tamanna
ullumikkut ilaatigut eqqaaviup pujuani tipaanillu
akornusersorneqakkajuttarmat.

Taamatuttaaq periarfissaqarpoq nutaamik aqqu-
sinniornikkut Upernaviup aqquerna–nut atassu-
siineqarnissaa, taamatuttaaq pilersaarutigneqar-
poq pilersuinnermut atortorissaarutitut aqqusiiso-
qarnissaa nunap immikkoortuata avanaanut ata-
sussamik.

Avannamut ineriartortitsineqassappat qaartiteru-
tissaasiviup nuunneqarnissaa pisariaqassaaq

aammalu sioqqat atorineqarsinnaaneri maannak-
kut pissutsinut sanilliullugit annikinnerussallutik.
Kimmut allilerinissap aqqusinniornissaa taama-
tullu pilersuinnermut atortorissaarutitut aqqusaannik
pilersitsinissaaq pisariaqartippaa, tamannalu soo-
runami ataatsimoortinneqarsinnaavoq nutaamik
inuutissarsiutitigut ingerlatsivinnik pilersitsinermi
taamatullu inissialiortiterfiuneranut atatillugu.
Naatsorsuutigneqartariaqassaaq annertunga-
siartumik nunagissaanermut atatillugu aningaa-
sartuuteqartoqassasoq, kisiannili tamatuma pe-
qatigisaanik inuutissarsiutitigut ingerlatsiviit umi-
arsualiviup qanittuaniittussat ammaanneyqassa-
galuarput.

Maannangaaq pilersaarusiinnermi toqqammavi-
galugu anguniartariaqarpoq kujammut ineriartor-
titsinissaaq nunaminertat aqqusinniassap nutaap
ammaatassai atorluarsinnaaniassammata.

Aqqusinniassattaq ammaattussaavaa aqqusi-
nertigut attaveqaatit inuutissarsiutitigut ingerlatsi-
veqarfimmut annertusisamut B3–mut.

Inuutissarsiutitigut ingerlatsiveqarfiit siorarsuit
eqaanniittut tamaanga nuukumaarnissaat naat-
sorsuutigisariaqarpoq.

Eqqaavissuup maannakkorpiat nuunnissaa
naatsorsuutigneqanngilaq, nuunneqarnissaalu
eqqartorneqalerpat periarfissatut taaneqarsin-
naavoq eqqakkanik ikuallaasarfik.

KOMMUNEP ANINGAASAQARNIARNERA

Kommunep aningaasaqarniarnani assigiinn-
gissutsit, tassalu isertitat aningaasartuutillu eq-
qarsaatigalugit, immikkoortut ataasiakkaat peri-
arfissaasalu ineriartortinneqarnissaannut sunniu-
tilerujussuussapput.

1992–mi kommunep missingersuutaani naatsor-
suutigneqarpoq 0,2 mill. kr.–nik taamatullu 0,3
mill. kr.–nik 1993–mi 1994–ilu amigartooruteqar-
nissaaq, 1995–mi 0,7 mill. kr.–nik sinneqartooru-
teqarnissaaq naatsorsuutigneqarpoq, 1996–ilu
1,3 mill. kr.–nik amigartooruteqarnissaaq ilimagi-
neqarluni. Sanaartugassanut pilersaarutit anin-
gaasartaat eqqarsaatigissagaanni 1993–mi 2,0
mill. kr.–nut ukiunilu tulliuttuni 1,6 aamma 3,0
mill. kr.–nit naatsorsuussaapput.

INUTSUSSUTSIMUT TUNNGASUT

NAATSORSUUSIORNERMI TUNNGAVIIT

Ataani takuneqarsinnaavoq inuttussutsimut tunngatillugu piffissami 1980-mit 1990-mut nalunaarsuusiaasimasooq. Ukioq 2005 tikillugu Qeqertarsuup kommuneani siumut pilersaarusiortoqarsimavoq, taannalu Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmit suliarineqarsimavoq. Tamannalu tunngavigalugu innuttaasut ukiui agguataarneqarsimapput Qeqertarsuarmi innuttaasut amerliartorneri ukiuinut agguarlutit.

1980-mit 1990-mut INERIARTORNEQ

1990-mi Qeqertarsuup Kommuneani najugaqarput inuit 1.164-it, tamatumalu naligaa Kalaallit Nunaanni inuit katillutik 2,1 pct.-it missaat. Qeqertarsuup illoqarfiani piffissami tassani Kalaallit Nunaanni illoqarfinni innuttaasut 2,7 pct.-iisa missaat najugaqarlutik, nunaqarfimmilu inuit amerlassusaasa Kalaallit-Nunaanni nunaqarfinni najugaqartut 0,7 pct.-iisa missaannaat najugaqarlutik. Qeqertarsuup Kommunea illoqarfimmii-ginnangajattutut naatsorsuunneqarsinnaavoq tak. titartagaq 1.

Skemami ataaniittumi nikerarnerit takuneqarsinnaapput:

	1980	80/85	1985	85/90	1990
Nun. tam.	49.773	3.167	52.940	2.618	55.558
%		6,4		4,9	
	11.608	362	11.971	419	12.390
%		3,1		3,5	
	37.954	3.457	41.411	2.946	44.357
%		9,1		7,1	
	1.012	30	1.042	122	1.164
%		3,7		12,0	
Kangerluk	71	-5	66	5	71
%		-7		7,6	

Titartagaq 1. Inuit amerliartornerat 1980 – 1990

Qeqertarsuup kommuneani piffissami 1980-mit 1990-mut inuit amerliartornerat 2,9-mit 11,7 %-mut ukiut tallimassaanni amerleriaateqartarsimapput.

Tamatuma nalaani nuna tamakkerlugu kisitsit 6,4

– 4,9 %-mut ukiut tallimassaanni naatsorsugaapput, illoqarfiillu Qeqertarsuup qanitaaniittut naatsorsuutigigaanni 3,1 – 3,5 %-mik ukiut tallimat qaangiunneranni amerleriarlutik.

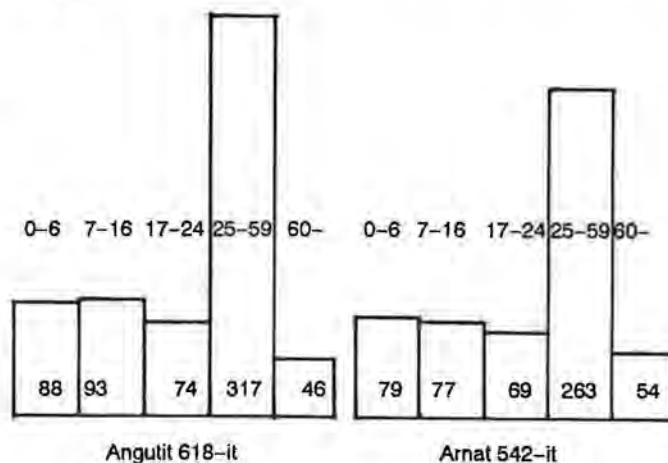
Taamaammat Kommunep inuisa amerliartornerat annertuneruvoq nuna tamakkerlugu kisitsisinut taamatuttaaq Qeqertarsuup qanitaani illoqarfinit sanilliullugu.

1980-mit 1990-mut Qeqertarsuup illoqarfiani inuit amerliartornerat 3,7-mit 12,0 pct.-uvoq ukiut tallimangorneri tamaasa, nunalu tamakkerlugu illoqarfiit inunikkiartorneri 9,1 -mit 7,1 pct.-uvoq ukiut tallimat qaangiunneri tamaasa. Illoqarfiup inunikkiartornera taamaammat nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsineri qaffasinneruvoq.

Nunaqarfik 1980-miit 1990-mut inui 70-it misaaniittuarsimapput.

1991-mi PISSUTSIT

Takussutissiami matuma ataaniittumi takuneqarsinnaavoq kommunep inuisa angutaanerinit/arnaanerinit ukiuinullu agguataarneqarneri. Tak. tit. 2.

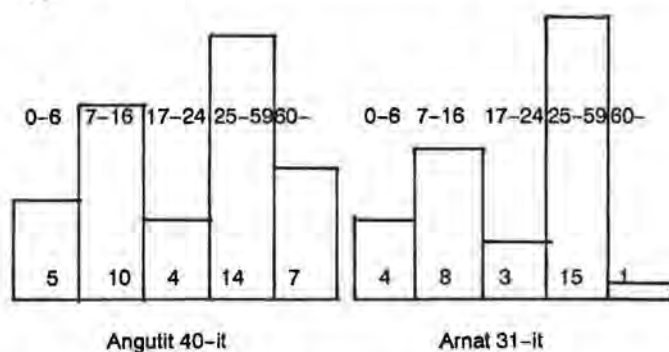
Titartagaq 2. Qeqertarsuup kommunia ukiuinut agguataarneqarneri.

Qeqertarsuup kommuneata inuit tassa imatut avinneqarsimapput 542-it arnaallutik 618-illu angutaallutik. Tassalu angutit 14 pct. tikillugu amerlanerupput, nuna tamakkerlugu agguaqatigiissillugu angutit 18 pct. tikillugu amerlanerupput.

Inuutissarsiuutinik ingerlassilluarsinnaasut ukiui (24-nit 59-nut ukiullit) agguaqatigiissikkaanni angutit 21 pct. tikillugu amerlanerussuteqarput.

KOMMUNEP NUNAQARFIA 1991

Nunaqarfimmi innuttaasut ukiui agguaraanni i-nuutissarsiutinik ingerlatsilluarsinnaasut tikikkut-sigit (24-nit 59-nut ukiullit) tamatuma arnat 7 pct.-mik amerlanerussuteqarput, tak. titartagaq 3.

Titartagaq 3. Kommunep nunaqarfiani ukiunik agguaqatigiissitsinik.

Nunaqarfimmi arnat 31-pput, angutillu 40-nik amerlassuseqarlutik, tassalu angutit 29 pct. tikillugu amerlanerupput.

Illoqarfimmut sanilliullugu nunaqarfimmi arnanik utoqqarnik taaneqarsinnaasut nunaqarfimmi agguaqatigiissillugu ikinnerupput. Ukioqanngitsuniit 24-it tikillugit ukiullit eqqarsaatigissagaanni nunaqarfimmi illoqarfimmilu assigiinngissuteqangaanngillat.

1990-mit 2005-mut SIUMUT MISSINGERSUUSIAQ

Kalaallit-Nunaanni naatsorsueqqissaartariup i-nuttussutsimut missingersuusiarisimasaa piffis-sami 1988-mit 2012-mut Qeqertarsuup Kommuna ataatsimut ineriartornera annikinnerpaaf-fissaagut naliliiffigisimavaa.

G.S.K. Inuttussutsinik missingersuineq

1990 amerl.	1995 amerl.	2000 amerl.	2005 amerl.
90-95	95-00	00-05	90-05

1.158 4,3% 1.208 3,2% 1.247 2,0% 1.272 9,8%

Titartagaq 4. Inuttussutsimut missingersuusialaq.

Naak missingersuusialaq suliarineqarsimagaluaq makku ilaatigut tunngavigalugit, nutsernerit, i-nunngortartut amerlassusaat, toqusartut amerlassusaat il.il. taamaattoq ukiuni kingullerni pisut sanilliutissagutsigik, siumut missingersuusiasimasoq allannguuteqarsinnaasorujussuuvoq.

QEQERTARSUUP KOMMUNEA 1990 - 2005

Missingersuusiami innuttaasut ukiumut 2005-mut nikerartussaaasutut tikkuarneqarpoq. Amerli-artornissaat eqqarsaatigalugu ukiumut 1985-miit 1990-mut amerleriaataannit annikinnerusussatut taaneqarsimavoq.

Missingersuusiarlu malissagaanni inuit amerliartornerat ukioq 2005 tikillugu ullumikkumiit affaan-nanngorsimassaaq.

Ineriartornermi innuttaasut ukiuinut agguaqatigiissitsineq eqqarsaatigissagaanni nuna tamak-kerlugu missingersuusiami imatut agguaqatigiinneqarput, soorlu titartakkami 5-mi takuneqarsinnaasutut.

	00-06	07-16	17-24	25-59	60-	Katil
1988 aal.	100	100	100	100	100	100
katil.	149	177	203	515	89	1133
1990 aal.	104	103	88	107	121	102
katil.	153	179	176	543	107	1158
1995 aal.	109	113	61	120	147	107
katil.	158	194	122	605	129	1208
2000 aal.	99	124	64	123	175	110
katil.	144	212	126	614	151	1247
2005 aal.	89	125	71	123	214	112
katil.	128	213	139	609	183	1272

Titartagaq 5. Ukiuinut agguaqatigiissitsineq.

Kisitsisit imaalillugit aaqqissuunneqarsimapput, ukioqatigiinnut agguassinerit ataasiakkaat inuit amerlassusaasa missingersuusiaraviinit tunngaveqarlutik.

1. INUUTISSARSIUTITIGUT PILERSAARUTIT

AALLAQQAASIUT

Inuutissarsiutitigut ingerlassat inatsisiliorneqarnerat aaqqiivigineqarsimavoq Inatsisartut peq-qussutaagut 16.12.1988-meersukkut Kalaallit-Nunaanni suliffissaqartitsiniarnermut tunngasuk-kut.

Tamatuminnga aqutsineq kommunalbestyrelsi-mit, suliffissaqartitsiniarnermut ataatsimiititaliamit suliffissaqartitsiniarnermullu allaffeqarfimmit.

PISSUSIOREERSUT INERIARTORNERMILU TUNNGAVISSAT

Illoqarfik ullumikkut tulararfiungaatsiarpoq aalisa-riutepaalussuarnit, kilisaatinit avataasiutinit, aa-lisariutinit umiatsiaaqqaanillu sinerissamut qanit-tuni aalisartunit.

Royal Greenland aalisakkanut suliffissuaqarpoq, aalisakkanillu nioqqutissiat assigiinngitsut suliar-i-sinnaallugit.

Illoqarfimmi namminersortunik ingerlalluartunik peqarpoq, suliffiutilinnik, taamatullu sullissivinni suliffeqartunik ulluinnarni innuttaasut sullinneqar-nerannut naammassinnissinnaasunik.

Kalaallit-Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup missingersuusaaani akissarsiortunut tunngatillugu Qeqertarsuarmi ukioq naallugu suliffillit akissar-siortuusullu eqqarsaatigalugit 1987-mi 308-t u-kioq kaajallallugu suliffeqarsimapput.

Katillugit Kalaallit-Nunaanni tamarmi akissarsi-ortunut saniliutissagaanni 1,2 pct.-mik anner-tussuseqarpoq.

Innuttaasut inuutissarsiutini ingerlatsilluarsin-naasut ukiui tikikkutsigik (17-nit 59-nut ukiullit) taakku 718-pput naligalugulu 43 pct. Nuna ta-makkerlugu taakku amerlassusaat 66 pct.-uvoq.

Inuussutissarsiutini pingaarnerusuni suliffeqarfiit agguarutsigik tit. 1.

	Qeqertarsuaq Nuna tamaat		
	Tamakk.	%	%
Inuus. pingaarnerit	13	4	10
Nikerartut	35	11	22
Pisortaqarfinni	259	84	65
Nalunaarsimanngitsut	1	0	2
Katillugit	308	100	100

Titartagaq 1. Inuutissarsiutivinnik ingerlatsisut.

Inuutissarsiutit pingaarnerit tassaapput aalisar-neq assigisaallu.

Nikerartumik suliffiit suliareqqiisarfiit: aalisakkanik suliffissuaq, sanaartormik assigisaannillu suliaqarneq.

Pisortaqarfinni suliffiit tassaapput allaffeqarfiit, niuerneq sullissivillu (kommunip allaffia, nappar-simmavik, atuarfiit, niuernermik ingerlatsiviit, pi-siniarfiit assigisaallu).

Suliffeqarfiit inuutissarsiutitut sunut agguataarsi-manersut titartakkami 2.-mi takuneqarsinnaavoq.

	Qeqertarsuaq Nuna tamaat		
	Tamakk.	%	%
Aalisarneq	13	4	9
Nioqqutissiorneq	8	3	2
Innaal./kiassarneq	18	6	11
Sanaartorneq	9	3	11
Niuerneq/tunis.	46	15	11
Kiffartuussineq	213	69	54
Nalunaarsimann.	1	0	2
Katillugit	308	100	100

Titartagaq 2. Inuussutissarsiutit immikkoortiter-neranni sulisunik nalunaarsuut.

Soorlu qulaani takussutissiami takuneqarsinnaa-soq, Qeqertarsuarmi sullissivinni sulisorineqartut suliffiit amerlassusaasa affaat sinnerpaat, nuna-lu tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi annertune-rujussuullutik.

Pisortaqarfiit namminersortullu suliffeqarfiinut agguataarneri titartagaq 3.-mi takuneqarsinnaa-voq.

	Qeqertarsuaq Nuna tamaat		
	Tamakk.	%	%
Nam. Oqartussat	2	1	5
Kommunemi	139	45	22
Naalagaaffimmi	20	6	5
Pisortaqarfinni	122	39	26
Namminersortut	0	0	8
Aktieselskabet	9	3	11
Anpartsselskabet	14	5	11
Andelselskabet	0	0	2
Allat	3	1	11
Katillugit	309	100	100

Titartagaq 3. Inuutissarsiutini ingerlatsivinni suli-sut agguataarneri.

Soorlu kisitsisini takuneqarsinnaasooq, akissarsi-ortut 91 pct.-ii pisortaqarfinni sulisuupput, nuna

tamakkerlugu agguaqatigiissillugu pisortaqarfinni sulisuusut 58 pct.-ullutik.

Taamaattorli kisitsisit ilumoorutivittariaqanngillat, naatsorsuusiani takuneqarsinnaasuni namminersortuni sulisuusut ilanngunneqarsimanngim-mataluunniit.

Ataani takussutissiami takutinniarneqarpoq sulifillit suni sumillu atorfeqarnersut.

	Qeqertarsuaq Nuna tamaat		
	Tamakk.	%	%
Tjenestemandit	36	12	7
Ilinniarsimasut	44	12	11
Ilinniaqqissimanng.	22	7	10
Suliamik ilinniars.	14	4	13
Ilinniagaqarsimanng.	181	59	55
Ilinniartut/inuusuttut	11	4	4
Katillugit	308	100	100

Titartagaq 4. Atorfinni aalajangersimasuni sulisut immikkoortinneri.

Qeqertarsuaq nunamut tamarmut sanilliullugu allaanerussuteqangaanngilaq. Taamaallaat ilinniarsimasut sulisorisat annertuumik allaanerussuteqarput, tamatumanimi nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermit pingasorarterutaannaam-mata.

Taamaattorli paasissutissiissutigineqartut allaannguuteqarsinnaapput. Eqqarsaatigineqarluarsinnaavoq arlaqarnerit aalisarnermik nioqqutissiornerullu tungaagut inuutissarsiuteqarnissaat. Aalisariutit amerlassusaannut suliffissuullu angissusaa eqqarsaatigalugu nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermit minnerunaviangimmat.

Taamatuttaaq illuliortiterneq sanaartornerlu eqqarsaatigalugit Qeqertarsuarmi nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermit qaninnerujussuussa-soq naatsorsuutigineqartariaqarpoq, naak allaanerumik paasissutissiissutitut atortuusuni taaneqarsimagaluartoq.

Suliffissaaleqineq

Suliffissaaleqisunik nalunaarsuutaasimasut suliffissarsiuussisarfimmit qaammatikkuutaartumik nalunaarsuutit tunngaveqarpoq.

Suliffissaaleqisut procentiinik nalunaarsuutit naatsorsorneqarput Kalaallit-nunaanni inunngortut 15-nit 59-it tungaannut ukiullit illoqarfinni najugallit naatsorsuutigalugit.

Qeqertarsuarmi taamatut ukiullit 1991-mi 643-nik amerlassuseqarput.

Ataani takussutissiami suliffissaaleqinermik eqqorneqarsimasut ilaatigullu 1990-p naalernerani suliffissaaleqisut nalunaarsorneqarsimapput.

	Qeqertarsuaq Nuna tamaat		
	Tamakk.	%	%
Qaamm. februarimi	96	15	11
Qaamm. aprilimi	94	15	11
Qaamm. junimi	39	6	7

Titartagaq 5. 1990-p ukiuata affaani siullermi suliffissaaleqinermik eqqorneqartut.

	Qeqertarsuaq Nuna tamaat		
	Tamakk.	%	%
Qaamm. februarimi	63	10	7
Qaamm. aprilimi	73	11	7
Qaamm. junimi	4	1	3

Titartagaq 6. 1990-p naalernerani suliffissaaleqisut.

Suliffissaaleqinermik eqqorneqarsimasut tassaapput inuit amerlassusaat, qaammatip ataatsip ingerlanerani suliffissarsiuussisarfimmit suliffissarsiorlutik saaffiginnissuteqarsimasut.

Ukiup naalernerani suliffissarsiorlutik isumaqarput, qaammammi ataatsimi ullormi aalajangersimasumi suliffissarsiorlutik nalunaarsorneqarsimasut.

Suliffissarsiorlutik takussutissiarineqartumi takuneqarsinnaavoq, Qeqertarsuaq nunap ilaanut allanut sanilliullugu suliffissaaleqinermik eqqugaanerumasooq.

Ukiuunerani suliffissaaleqisarnerrujussuaq peqquteqarpoq Qeqertarsuaq illoqarfinnut sikuneq ajortuniittunut ilaangimmat. Assersuutigalugu oqaatigineqassaaq rejenik saarullinnillu tunisasioq sikueqqaarneraniit ukiakkut sikunissaata tungaanut taamaallaat pisarmat. Toqqorsivissamik amigaateqarneq pisooqataavoq ukiuunerata affaani kingullermi nioqqutissiornerup annikillisinneqartarnerata kingunerisarmagu suliffissaaleqilerneq.

Suliffissaaleqinerup annertunerumik eqqortarpai inuusuttut 20-nit 24-vit tungaannut ukiullit.

Nuna tamakkerlugu suliffissaaleqisuni ilinniagaqarsimanngitsut 90 pct.-upput, taakkunanngalu 10 pct.-iisa missaat ilinniagaqarsimasuullutik tassa pisiniarfinni allaffinnilu ilinniagaqarsimasut, taamatullu suliffissuarni assessorlunilu suliffinni suliffissaaleqisut taamatut ukiulinni 40 procentit missaanniillutik.

Suliffissanik pisariaqartitsineq

Suliffissarsiuussisarfik malillugu suliffiit 1991-mi amerleriaateqarsimaqaat, tamatumani ukioq kaajallallugu inuit 540 missaat ukioq kaajallallugu sulisinneqarsimammata.

Innuttaasunilu sulisinnaasut 723-sut naatsorsuutigissagaanni sulisut 75 pct.-rissavaat.

Sulisorineqartut taamak amerleriaateqartigisimannertannut patsisaasoq tassaavoq aalisarnerup iluani taamatullu nioqutissiornerup iluani tamanna pisuulluni, taamaattumillu ineriartornermut nioqutissiornerlu siunnerfigalugu arlalinnik suliffisaqartitsilersimalluni.

Inuit amerlassusissaannik missingersuusiartunngavigalugit ukioq 2005-mi sulilluarsinnaasut 748-nut naatsorsuunneqarput. Sulisinnaasut amerlassusissaat aalajangiusimaneqassappat 75 pct.-ussaaq 560 suliffissanik ukiumi 2005-mi pisariaqartitsisussaalluni, tassalu 1991-mi suliffiit eqqarsaatigissagutsigik taakku 20-nik amerleriarinneteqartariaqassapput.

INUUTISSARSIUTITIGUT POLITIKI

Inuutissarsiutitigut ineriartorneq nuna tamakkerlugu annertunerusumik politikikut isummerfigisariaqarpoq. Politikikut tapersersorneqartariaqarluni taamatullu aamma Inatsisartut pilersaarummut nalunaarusiaanni ersereerpoq, Namminersornerrullutik Oqartussat inuutissarsiutitigut politikersaat allanngortikkiartaarneqalersimasooq sapinngisamik najugarisami inuussutissarsiutitigut unammillersinnaaneq periarfissikkumallugu. Ilulissat, Nuuk, Sisimiut Qaqortorlu Kalaallit-Nunaanni ineriartortitsinermi qitiusussatut piukkunneqarsimasut.

Kommunep inuutissarsiutitigut politikiani qanoq iliuusissat makku tikkuartorneqarsinnaapput:

Kommunep taamatullu illoqarfiup iluani pilersaarusiornermi qulakkeerneqartariaqarpoq, piukkunnartut, sanaartorfissatullu naleqquttut inuutissarsiutitigut ingerlatsivissatut immikkoortinneqartassasut.

Aalisakkanik suliffissuaq annertusarlugu soorlu imaalillugu, nioqutissiorneq annertusillugu kalaallit nioqutissiaannik tamakkulu nunagisami nioqutissiaralugit, aammalu aalisakkanik suliarinnissinnaaneq avammut tuniniarneqartartussanik annertussaalluni.

Kommune nutaanik suliffeqarfinnik pilersitsisillugu assersuutigalugu, ujaqqanik pinnerasaasiorneq, imermik nioqutissiorsinnaaneq immaqalu aamma amaruutissanik nioqutissiorneq ilanngunneqarsinnaalluni.

Takornariartitsineq inerisarlugu.

PINGAARNERUSUMIK AAQISSUUSINERMUT TUNNGASUT

Suliffeqarfeqarfissanut nunaminertanik tunniussinnaanerit arlalinnorgorlugit immikkoortiterneqassapput:

Umiarsualiveqarfiup eqqaani ilaatigut makku talittarfeqarfissat, tankeqarfiit il.il. orsersorfiusinnaasunik ilaqartillugit. (B-området).

Nunaminertat suliffissualiorfiusinnaasut immikut mingutsitsiffiusinnaasunik ilaqartillugit (B-området).

Nunaminertat qitiusumik taamatullu inissiiffiisartunut assigisaannullu soorlu kommunip allaffia, atuarfiit ulluuneranilu paaqqinnittarfiit, napparsimmavik, pisiniarfiit allaffeqarfiit assigisaallu (C-området).

Nunaminertanik atugassiisarnermi takussutissiami qitiusumik atuiffiusussani titartakkami 8-mi nunaminertat C6 aamma C7 ilanngunneqanngillat.

Nunaminertammi taakku atugassiissutigineqarsimapput Kajungerisamik Nunallu sajuttarneranut misissuiffimmut taamatullu Naasorsiooqarfimmut, taamaammallu siunertarisaminnut ulikkaarlutik atuiffiusimasutut isigineqartariaqarlutik. Sanaartornerusinnaasut annertunerusumik sulisoqarniarnermut tunngatillugu sunniuteqangaarunanngillat.

Immikk.	Nuna	Annertuss. 92-mi atugaq	Sinn.
B1	8,5 miss.	12750 m ²	4200 m ² miss. 8550 m ² miss.
B2	1,9 miss.	3000 m ²	2700 m ² miss. 300 m ² miss.
B3	4,5 miss.	9000 m ²	900 m ² miss. 8150 m ² miss.
Katill.	15,0 miss.	24750 m ²	7800 m ² miss. 16950 m ² mis

Titartagaq 7. Nunaminertat umiarsualiveqarnermut inuutissarsiutinullu siunertalinnut atugassat.

Immikk.	Nuna	Annertuss. 92-mi atugaq	Sinn.
C1	1,5 miss.	2800 m ²	1800 m ² miss. 1000 m ² miss.
C2	1,0 miss.	2500 m ²	1800 m ² miss. 700 m ² miss.
C3	1,0 miss.	2400 m ²	1500 m ² miss. 1000 m ² miss.
C4	2,2 miss.	5500 m ²	3400 m ² miss. 2100 m ² miss.
C5	0,6 miss.	1500 m ²	1100 m ² miss. 400 m ² miss.
Katill.	6,2 miss.	14800 m ²	9600 m ² miss. 5200 m ² miss.

Titartagaq 8. Nunaminertat qitiusumik ingerlatsivittut siunertalinnut atugassiat.

Taamaallilluni nunaminertat atorneqarsinnaasut sinnerilerpaat 18550 m² missaat pilersaarusiorfigissaallugit periarfissallit suliffissanik nutaanik pilersitsiviusinnaasut. Tunngaviussappat suliffeqarfik suliffilluunniit ataaseq 200 m²-mut naatsorsuullugu, taava periarfissaqarpoq nunaminertani tamakkunani sullivinnik nutaanik 90 - 100 missaannik pilersitsisoqarsinnaaneranut, isuma-

qarnassaarlu taamaalilluni pilersaarusiorneq taamatullu pilersaarusiornep nalaani pisariaqartitsineq naammassineqarsinnaasoq.

ILIORIUSISSANIK PILERSSARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISSAMUT PILERSSARUTAAT, 1993-96 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
Qerititsivissuaq	6850	2700			

KOMMUNIP SANAARTUGASSATIGUT PILERSSARUTAA, 1993(1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

ANINGAASALIINISSAMIK PILERSSARUT (1.000 KR.)

Ataatsimut aningaasart.	6850	2750			
-------------------------	------	------	--	--	--

Namm. Oqart. utertitass.	6850	2700			
--------------------------	------	------	--	--	--

Komm. aningaasartuutissai					
---------------------------	--	--	--	--	--

SANAARTUGASSATUT KISSAATIT (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>Kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

Imermik nioqutissiorfik	3000	2700			
-------------------------	------	------	--	--	--

Ujaqquveqarneq				2000	
----------------	--	--	--	------	--

NUNAMINERTAT INUUSSUTISSARSIUTITIGUT INGERLATSIVIIT TAKUSSUTISSARTAAT

B UMIARSUALIVEQARNEQ INUUSSUTISSARSIUTINILLU INGERLATSIVIUSINNAASUT

C QITIUSUMIK INGERLATSIVIUSINNAASUT

2. INISSAQARNIARNERMUT PILERSAARUT

AALLAQQAASIUT

Ineqarniarnermut pilersaarut makkununga im-mikkoortitigaavoq:

- Namm. Oqartussat attartortittagaat
- Namm. Oqartussat sulisuminnut inissiaataat
- Kommunep attartortittagai
- BSU-mit sanaartukkat (kap. 2 aamma 4)
- Nammineerluni illulliat, (kap. 5)
- Pisortat sulisuminnut inissiaataat

Ineqarnermut tapiissuteqartarnermut, attartor-nermullu inatsisit pillugit nalunaarut saqqummi-unneparpat iluarsartuussiffiujumaarput.

Ulluinnarni politikikut aqunneqarnera ineqarner-mut ataatsimiititaliamit tigummineqarpoq, allaffis-sornikkullu teknikimut/avatangiisinut ineqarner-mullu immikkoortoqarfiup ataaniilluni.

PISSUSIOREERSUT INERIARTORNERMILU TUNNGAVISSAT

Kalaallit-Nunaanni 1987-p kingornagut inissiali-ortiterneq pillugu nalunaarsuusiortoqarsimanngi-laq (statistik) taamatuttaaq ippoq Qeqertarsuar-mi. Pissutsit maannamut atuuttut allaaserineranni ineqarnermut paasissutissiisut 1987-meersoq taamatullu ukiuni 1988-mit 1990-mut paasissu-tissanik ilassutitalit teknikimut/avatangiisinut i-nissaqarnermullu immikkoortoqarfimmiit pissarsi-arineqarsimasut tunngavigalugit ingerlanneqar-put.

Inissaqarniarnermi ataatsimoortitsineq angissu-sillu

01.01.1988 Qeqertarsuup illoqarfiani inissiat 326-nik amerlassuseqarput. 1990-llu naalernerani 367-nut amerlisimallutik.

01.01.1992 tit.1, malillugu inissiat suussusii i-maalillugit agguataarneqarsimapput.

Inissaqarniarneq 01.01.1992					
Quleriit Akulik./pukk. Illuinnaat Nalunartut katill.					
Ataatsimut	5	41	321	0	367
%-nngorlugu	1	11	88	0	100
Illoqarfiit					
ataatsimut (%)	33	22	39	6	100

Tit. 1. Inissiat suussusiinut agguarlugit.

Nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi Nuuk kisiat pinnagu paasineqarsinnaavoq, nuna ta-

makkerlugu agguaqatigiissitsinermi Qeqertarsu-aq allaassuteqartoq takuneqarsinnaammammi ilaqutariinnut ataasiakkaanut illut 88 pct. mis-saanniittoq.

Illut qanoq issusii

Inissiat qanoq issusiinik paasissutissiiniarnermi aallaqqaammut tunngaviuvoq qanga sanaajusi-mani paasissallugit tak. tit. 2.

	tung. 60	60-69	70-79	80-91	katillugit
tamakk.	116	67	97	109	389
%-nngorlugu	30	17	25	28	100

Tit. 2. Inissiat pisoqaassusii najoqqutaralugit ag-guaaneq (kommune tamaat).

Soorlu takuneqarsinnaasoq illut pingajorarteru-taassa missaat ukiut 30-it sinnerlugit pisoqaas-suseqarput.

Illoqarfiup nutarsarnissaa

Ukiuni aggersuni naatsorsuutigineqartariaqas-saaq annertungaatsiartumik aningaasaliissute-qarnissaaq illoqarfimmi illut pisoqaanerisut nutar-sarneqarnissaannut. Iluarsaassinissamulli an-nertunerisumik ajornartorsiutaaneruvoq tamatu-mani erseqqissumik nalunaarsuusianik paasis-sutissanik amigaaqarneq, aammalumi Kom-munip pilersaarutigaa illoqarfiup nutarsarnissaa-nut pilersaarumik sanassalluni Kommunip piler-saarutaanut ilanngutassamik nutarsaanissaaq aallartitsinnagu.

Illoqarfimmi nutarsaanissaaq makkuninnga ima-qarpoq:

- Nutarsaaneq/iluarsaassineq
- Ingutserineq
- Avatangiisinik pitsanngorsaaneq
- Immikkut ittumik aserfallatsaaliuineq

Annertungaatsiartumik ingerlaannartumik illuni pisoqaanerisuni aserfallatsaaliuinerisuluaqar-toqarsimanngilaq, annilaangassutigisariaqarporlu kommunep illuutaasa allaat 50 %-ii angullugit annertungaatsiartumik iluarsarneqartariaqassa-sut nutarsaavigisariaqassasulluunniit.

Namminersornerullutik Oqartussat inissiaatimin-nik 1991-mi ilaqutariinnut arlalinnut inissiani Estap aqputaa-niittuni uffarfeqarfinnik nutarsaa-nertik naammassivaat, kiisalu sulisuminnut inis-

siaatiminnik, type 67-14-nik aamma type 67-16-nik.

Tamatuma saniatigut Namminersomerullutik Oqartussat nassuerutigat, iluarsaanissaminik pisariaqartitsineq naliliiffigigallareerlugu, naatsorsuutigineqassasoq suli ukiorpaaluugunartut, Namminersomerullutik Oqartussat inissiaatimik iluarsaannissaannut akissaqaqqilersinnaanisaat.

Illunik ingutserinerit imaqarsinnaapput kissaatigisaqarnermik inissiat naleqqutinngitsut peerneqarnissaannik, taamatullu iluarsanissaat imminut akilersinnaanngitsunik, aammalu illuliorfiusinnaasut naleqqunnerusut taamatut pisariaqartineqarneri. Ingutserisinnaanermik ajornartorsiut pingaartumik illunut pisoqaanerusunut attuumasuteqarpoq. Immikkoortoq tamanna illoqarfiup pisoqartaaniinneruvoq illullu ataasiakkaat siama-sissumiillutik.

Avatangiisinik pitsanngorsaanerit, tassaavoq nutarsaaneq pitsanngorsaanerlu avatangiisit eqqarsaatigalugit, pingaartumik tamanna atuutisneqassaaq ilaqutariinnut arlalinnut inissialarineqarsimasut eqqaanni tassa Estap aqqutaaniittumi.

Inissarsiorlut

Qeqertarsuarmi inissanik pisariaqartitsineq eqqarsaatigissagaanni tunngavissuusaq inissarsiorlutik utaqqisut 01.01.1992 81-ummata. Amerlanerpaallu kissaateqarput ataatsimik marlunnilluunniit initalinnik.

Pilersaarusiornep nalaani inissanik pisariaqartitsineq

Siunissami inissanik pisariaqartitsisunik nalu-naarsuinissaq ajornakusoortuarallassaaq, soorlu inuit amerlassusissaannik missingersuusiattunngavigiinnarlugit ingerlanneqassappat, taan-nalumi immiini nalorninartorsiutaareerpoq.

Siunissami inissanik pisariaqartitsineq tunngavissalerniarlugu aalliarfissatut toqqarneqarsimavoq illuni najugallit agguaqatigiissinnerat. Tak. tit. 3.

	Qeqertarsuaq Illoqarfiit tamarmik			
	1976	1987	1976	1987
Innuttaasut				
amerlas.	973	1008	35530	43319
Inissiat				

amerlas.	231	326	9747	14552
Illumi				
inuttus.	4,2	3,1	3,6	3,0

Tit. 3. Illumi ataatsimi inuit amerlassusaat.

Paasineqarsinnaavoq illumi inuit amerlassusaat eqqarsaatigalugu ullumikkut Qeqertarsuarmi pisutsit illoqarfinnut allanut sanilliullugit agguaqatigiissitsinikkut assigiinnalersimammata.

Kisitsit qanoq appariaateqartigisinnaanissaannut ukiumi tulluittuni aalajangiissuusaq inuiaqatigil aningaasarsiornikkut inuuniarnikkullu qanoq inissimanissaat, aammalu ineriartorneq qanoq innersoq. Tunngavissaliunneqarpalli, illumi ataatsimi najugallit 2,5 -nut ukiumi 2005-mi anguneqarsimassasoq, naatsorsuinissami tunngavissariaqassaaq Q-data-p inuit amerlassusissaannik missiliuusiariisimasaanut tunngatillugu, taava pisariaqartitsineqassaaq inissiat 140-nik ilaneqarnissaat ukioq 2005 nallertinnagu. tak. tit. 4.

	1995	2000	2005
Inuit amerlassusis-			
saannik missingersuut	1208	1247	1272
Illumi ataatsimi inuit			
amerlassusissaat	2,8	2,6	2,5
Inissiat amerlassusis-			
saannik naatsorsuut	431	480	508

Titartagaq 4. Inissianik missingersuut.

INISSAQARNERMUT POLITIKI

Kommunalbestyrelsi isumaqarpoq ineqarneq inuup ulluinnarni naleqassusianut ingerlariaqqisinaaneranullu tunngaviliisuulluinnarteq.

Taamaammat kommunep inissaqarniarnermut pilersaarusiornep pingaarnertut anguniarneqartariaqarpoq, inissaqartitsiniarneq sulissutigisallugu, inissarsiorutullu ikililerniassallugit, inissanillu pisariaqartitanik pitsanngorsaaniassalluni.

Inissiat amerlassusaat suussusaallu

Inissaqarniarnermut pilersaarutit tunngavissarittai malillugit Qeqertarsuup Kommuneani ukioq 2005 tikillugu inissiat 120 missaat sananeqassapput, tamatuma saniatigut illunut piarneqartussanut taartissat ilanngunneqassallutik. Kisitsit suliarineqarput Q-data-p inuit amerlas-

susissaannik missingersuusiornsimanera tunngavigalugu, tak. immikkoortoq inuit amerlassusaannut tunngasumik suliarineqarsimasoq.

Kommunep anguniagaraa ukiuni tulluuttuni ukiut illut arfinillit attartortinneqartartussat sana-sarniarlugit. Namminersorlutillu illuliortartut ullumikkutut ingerlaannassappata taamaalilluni anguniagaq ukiumi 2005-mi illumi ataatsimi inuit 2,5 najugaqartarnissaannut tunngasoq anguneqarsinnaassaaq.

Tamatuma saniatigut pisariaqartinneqarpoq isumaginninnermut tunngatillugu inissianik arlalinnik sanasoqarsinnaanera inissialiortiternermut tunngatillugu, Isumaginninnermut pilersaarutit tunngavigalugit. Assersuutigalugu inissialiortiternerup ilagisaatut imaluunniit maannamut inissialiaareersimasut ilaanni nutarsaaneq aqutitigalugu isumaginninnermut tunngatillugu atugassanngortitsisinnaaneq.

Taamatuttaaq anguniagarineqarpoq, qulakkeerneqassasoq, siunissami inissialiortiterneq eqqarsaatigulu annertunerusumik illunik ataasiakkaanik affarleriinnilluunniit taamatullu akulikitsunik pukkitsunillu sanaartorsinnaanissaq, aammalu illoqarfioreersumi pukkitsunik sanaartortitsinissaq. Illuliorfissani nutaani quleriinnik inissialiortitsinissaq periarfissaqarumaarpoq.

Illoqarfimmik nutarsaaneq

Illoqarfimmi nutarsaaneq, iluarsaassinerit nutarsaanerillu illunik pisoqaanerusunik taamatuttaaq avatangiisinik pitsanngorsaaniissat isumaqarfiginartut nutaatulli illuliornissatut pisariaqartinneqartigut.

PINGAARNERUSUMIK AAQQISSUUSSINERMUT SANILLIUSSINEQ

Inissiat annertussusaat

Nutaamik aaqqissuussinermi nunaminertat nutaamittaaq sanaartorfiusinnaanerini atugassiisutigineqarput illoqarfiup kippasinnerusortaani ukioq 2005 tikillugu pisariaqartitsisoqarnissaanut naammassinnilluarsinnaasutut isigisariaqartut, tak, tit. 5.

Immikkoortoq A11 aatsaat piffissap ingerlanerata naajartulernerani atorneqalissangatinnarpoq kommunep sanaartornissamik ukiumut illut arfinillit pilersaarutigisani attatiinnassappagit ingerlatinnarlugillu.

Immikk.	Nuna.	Sanaart.	Inituss.	92-mi sanaat.	sinn.
A1	8,0 miss.	assigiinng.	85-it miss.	81	4 miss.
A2	0,9 miss.	akulikits.	30-it miss.	30	0
A3	1,0 miss.	assigiinng.	12-it miss.	8	4 miss.
A4	2,0 miss.	siam.	18-it miss.	16	2 miss.
A5	5,5 miss.	siam.	42-it miss.	27	15 miss.
A6	1,0 miss.	siam.	13-it miss.	11	2 miss.
A7	6,0 miss.	assigiinng.	65-it miss.	60	5 miss.
A8	3,3 miss.	siam.	40-it miss.	31	9 miss.
A9	4,0 miss.	siam.	47-it miss.	17	30 miss.
A10	9,0 miss.	assigiinng.	140 miss.	38	102 miss.
A11	14,1 miss.	assigiinng.	230 miss.	0	230 miss.
Allat				48	
Katill.	54,8	iniss.	722 miss.	367	403 miss.

Tit. 5. Nunaminertat inissialiortifissatut atorneqarsinnaasut.

ILIORIUSISSAMIK PILERSAARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUTAAT 1993-96 (1.000 KR.)

Sanaartugassat/ukioq	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
Inissiat arfinillit, uiguleriit	1516				
Inissiat arfinillit, uiguleriit	1300	2100			
Inissiat arfinillit, uiguleriit		700	2800		
Inissiat arfinillit, uiguleriit			700	2800	

KOMMUNEP SANAARTUGASSATUT PILERSAARUTAI, 1993 (1.000)

Sanaartugassat/ukioq	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
Inissiat arfinillit, uiguleriit	379				
Inissiat arfinillit, uiguleriit	517	423			
Inissiat arfinillit, uiguleriit		539	441	360	
Inissiat arfinillit, uiguleriit			550	450	
Inissiat arfinillit, uiguleriit				550	

ANINGAASALIISSUTEQARNISSAMIK PILERSAARUT (1.000 KR.)

Ataatsimut aningaasartuutissat	3712	3762	4491	4160
Namminersornerusunit utertitassat	2816	2800	3500	2800
Kommunep aningaasartuutissai	896	962	991	1360

SANAARTUGASSANIK KISSAATIT (1.000 kr.)

Sanaartugassat/ukioq	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
----------------------	------	------	------	------	--------------------

3. ANGALLANNERMUT PILER-SAARUT

AALLAQAASIUT

Angallannermut pilersaarut makkunannga ima-qarpoq:

Aqqusernit pisinnaallu aqputaat
Angallanneq nalinginnaasoq
Umiarsualiveqarneq
Heliporti/mittarfeqarnerlu.

Aqqusernit pisinnaallu aqputaannik sanaartorneq Namminersornerullutik Oqartussat teknikimut pisorta qarfiannut atavooq. Aqqusernit allat pisinnaallu aqputaat kommunep teknikimut avatangii-sinullu ataatsimiititaliaanit isumagineqarput, taannalu inissisimavoq teknikimut avatangiisinullu taamatullu inissaqarnermut tunngasunut immikkoortoqarfimmit. Pilersaarutit ataasiakkaat eqqarsaatigalugit pilersarusiornerit pineqartut ataatsimoorlutik isumaqatigiinniutigisarpaat.

Aqqusernit pisinnaallu aqputaannut ingerlatsineq nalinginnaasoq kommunep ataani inissisimavoq.

Qeqertarsuup illoqarfia immakkut silaannakkullu angallatinik tikiqqeqartarpoq, tassa umiarsuarmik ilaasortaammik taamatullu helikopterimut taakkulu aquneqarput Namminersornerullutik Oqartussat niuernermit angallannermullu Pisorta qarfiannit.

Umiarsualivimmi talittarfiit quersuillu aserfallat-saalinerat sanaartorneqarsinnaanerallu Namminersornerullutik Oqartussat ataani inissisimavoq, kommunemilli nunaminertanik atugassiisinaaneq ingerlanneqarluni. Ulluinnarni talittarfiup quersuillu ingerlanneqarneri KNI-mit isumagineqarput.

Umiatsiaaqqanut pujortuleeqqanullu mikinernut puttasut tulattarfiit sanaartorneri ingerlanneqarnerilu kommunemit isumagineqarput.

Heliportimik sananeq taamatullu ingerlanneqarnera Namminersornerullutik Oqartussat ataani niuernermit angallannermullu pisorta qarfiup ataani inissisimavoq. Silaannakkut angallanneq Namminersornerullutik Oqartussat pigisaannit Grønlandsfly-mit ingerlanneqarpoq. Sillimanissamullu tunngasut Statens Luftfartsvæsen-ip aalajangersagai malillugit ingerlanneqarlutik.

PISSUTSIT ATUUTTUT INERIARTORNISSAMULLU TUNNGAVISSAT

Aqqusernit

Aqqusernit pioreersut assigiinngitsuupput qamutitut motorilinnut aqputit marlunniit asfaltimik qallerneqarsimasuniit manissaannakkani amitsunik aqquserniat ilanngullugit. Aqqusernit tit. 1-mi immikkoortunut pingasunut immikkoortinneqarsimapput:

Aqqusernit angallaffiunerpaat, illoqarfimmi atasuteqaataasut

Aqqusernit angallaffiunnginnerut, piffinnut assigiinngitsunut atasut, immikkoortunut ataasiakkaanut atasut, soorlu inissianut, suliffigisamullunniit atatinneqartut.

Nunap immikkoortuinut pilersarusiornermi aqqusernit immikkoortut tamakku ilanngunneqarput, taamaammatt pilersarusiornermut tunngatillugu nunagissaanermit ilanngunneqartassapput, angallannermut aqqissuussinnermit ilanngunneqaratik.

Aqqusernit angallaffiunerit kangianiit/kimmuatassusiisuupput: M.P.Porsild-ip aqqusernata kippasinnerusortaa - PH.Rosendahl-ip aqquserna - Peter Broberg-ip aqquserna PH. Rosendahl-illu aqqusernanit kujammut Oqaluffiup aqqusernanut - Holten Møller-ip aqquserna - Upernaviup aqquserna aammalu maannamut aalartinneqarsimasumut.

Aqqusernup angallaffiunerpaasup sinaa piareersaaffigineqassapput, taamaallilluni aqqusineq sananeqarsinnaasunngortinneqassaaq biillinut arlariinnut aqputissalerlugu, kuuffilerlugit, aput niffarlukoq inissaqartissallugu immaqalu aamma pisinnaannut aqqusiilluni. Apummut niffarlukumut inissivissamut tunngatillugu tamatuma ataagut imermut eqqakkallu aqputaannik pilersitsisoqarsinnaavoq.

Aqqusernit angallaffiunnginnerusut imatut immikkoortiterneqarput.: Adam Mølgaardip aqquserna - Aqqualualip aqquserna - Aqqusinertaaq - Dalgip aqquserna - Akinnguit aqquserna - taamatullu P.M. Porsildip aqqusernata kangisinnerusortaa.

Pisinnaat aqputaat

Illoqarfimmi pisinnaat aqputissaatut naatsor-suussavimmik peqanngilaq. Pisinnaat aqqusernit angallaffiusut sinaasigut ingerlasarput taamatullu aqqusineeqqani sanaartorfiusut akornanni.

Pisuinnarnut aqquissiaviit immikkoortitaartut taamatullu nalunaarsorneqarsimasut siumugas-saangillat, taamaattorli maannamut aqquittisaq-qissunngoriartuaatunik immerneqarsinnaasunik aammalu ikaartarfinngualerneqarsinnaasunik peqaleriartorsimavoq.

Qimussit aqquataat/illerngit

Illoqarfiup iluani qimussit aqquataannik illoqarfimmit avammut aqquataasut siumugassaasarpur. Ukiuunerani angallanneqarluartarpoq, qimussimik, qamuterallannik taamatullu pisuinnarnit illoqarfimmit piniafissanut illoqarfiup kangiani, kujataanut, kitaanullu atassuteqaataasartunik.

Angallanneq nalinginnaasoq

Qeqertarsuaq sinersortaatinut aasaanerani saapatip akunneranut ataasiarluni avannamukartunit kujammukartunillu aqqusaarneqartarpoq.

Diskobugtemi illoqarfimmut allanut attaveqarneq silaannakkut saapatip akunneranut sisamariarluni pisarpoq, ilulissallu aqqusaarlugit Kalaallit-Nunaanni piffiit arlaannut imaluunniit nunanut allanut ingerlaniartoqarsinnaavoq. Ukioq kaajallallugu timmisartumik attartorsinnaaneq periafissaa-voq.

Illoqarfimmi sullissinnermut atatillugu angallassineq annertuumik ingerlanneqanngilaq, Taxa ataasiinnaavoq. Angallassineq annertunerusumik innutit namminersortunit isumagineqartarpoq.

Umiarsualiveqarneq

Talittarfik angallannermut atorineqartoq maannakkut naammaginngilaq. Umiarsuaqqat talittarfianni immap itissusaa DV 5,5-uvooq umiarsuillu imarpikkoortaatit talissinnaanatik, taamaattumillu prammit atorlugit usingiarneq ingerlanneqartarluni. Aalisariutittaaq talittarfimmit pitsaanerusumik atorfissaqartitsipput. Prammit usingiarfigisartagaat immap itissusaata DV 3,0 taamaallaat killigimmagu umiarsuarnik mikinerusunik taamaallaat taliffiunissaa akuerisaavoq.

1992-mi kilisaatinut talittarfik rejenut suliffissuup eqqaaniittoq inerlugu suliarineqarpoq.

Taamaammatt siunissami annertusaanissaaq tassasariaqarpoq umiarsuaqqat talittarfiata annertusarneqarnissaa umiarsuarnut imarpikkoortaatitut talittarfinngorlugu kilisaatillu talittarfiata allineqarnissaa siunniunneqartariaqarluni.

Quersuaqarneq eqqarsaatigalugu umiarsuaqqat talittarfiata eqqaani nutarterisoqangaatsiarsimavoq, kisiannili suli pisariaqartinneqarpoq quersuatoqqap 4.-p prammit usingiartarfiata eqqaaniit-

tup taarserneqarnissaa.

Tamama annertusarnissaa apeqquataassaaq siunissami imarpik ikaarlugu angallassinerup qaanoq ingerlanneqarnissaa.

Umiarsualivimmi piffinni assigiinngitsuni umiatsiaaqqanut sukkasuulianullu allanut puttasunik tullatarfeqarpoq, tamakkulu ilarpaalussui aamma umiarsualiviup iluani puttaqutitut pitunneqartarlutik.

Heliporti

Nunami eqqissisimatitaasumi Naasorsiooqarfiup nunataanut atalluni "Siorarsuarniippoq". Naammakkut illutaa annikippallaarpoq, pilersaarutigineqarporlu 1995-mi nutaamik illutaliortoqassasoq.

Nunami eqqissisimatitaaffimmiinnera peqqutaalluni assigiinngitsutigit killiliiffiusarpoq. Taamaammallu taamaallaat ingerlatsinnermut pisariaqarlunnartunik sanasinnaanissaa akuersissutigineqarsinnaalluni. Heliportip maannakkut inissisimaffigisaa illoqarfiup ineriartorneranut akornutaasorinanngilaq.

Timmisartunut mittarfik

Siunissami mittarfiliortoqarsinnaanera eqqarsaatigalugu taanna inissinniarneqarpoq Kuussuup kangiani. Timmisartunut mittarfiliorsinnaanerup inuutissarsiuutigut ineriartortitsineq periafissarsaattinnerulersussaassagaluarpaq, aammalu innuttaasunik sullissineq pitsaanerusooq qulakkeerneqarsinnaassagaluarpoq. Maannakkuugallartoq Kuussuup tungaanut aqquisineqarpoq sioqqanik qalligaasumik.

ANGALLANNIKKUT POLITIKI

Kommunalbestyrelsip angallannikkut politikimik anguniagaraa qulakkiissallugu ajornannginnerusumik, akinnerusumik isumannaannerusumillu ingerlatsisoqalersinnaanera. Kommunalbestyrelsillu tamatumunnga tunngatillugu kissaatigaa pingaartumik ataasiakkaat makku aqquutigalugit naammassinniarneqarnissaa:

Aqqusernit atorineqarnerusut atorineqannginnerusullu

Aqqusernit atugaanerusut atorineqannginnerusullu ineriartuaartinneqarnissaat pissaaq inuutissarsiuutigut inissaqarniarnermullu tunngasutigut pisariaqartitsineq tunngavigalugu nunagisaanermi nutaanik atugassaqaalernermut tunngaveqarluni. Siunissami aqquataanerusunik annertusaanerit ingerlanneqartariaqarput, taamalu saqqaat-

suusariaqarlutik, tassa imaappoq, taakkua sinerlugit illut tungaannut aqqusinernik toqqaannartunik pilersitsisoqartariaqarani, aammattaaq aqqusinernik avalequtaasunik atassusiisarnertit itigartitsissutigineqarsinnaasariaqarput. Tamakkulu atassusiisarnertit annikillisarneqartariaqarlutik.

KNI-p pisiniarfiata eqqaani kalaalimineerniarfiullu eqqaani angallannikkut pissutsit pitsaanerulersinniarneqartariaqarput. Ingerlalluni sissuarnierit pitsaasuunngillat KNI-llu pisiniarfiata eqqaani biilit uninngasarfiit eqqarsaatigalugit "angallattoqarlualernerata" nalaani angallannikkut pissutsit ajornartorsiorfiulersinnaasarput. Siunnersuutigiumaneqarpoq tamaanga tunngasumik nutaamik pilersaarusiortoqassasoq, taamaalluni siunissami angallannermit pissutsit pitsaanerut qulakkeerneqarsinnaammata.

Pisuinnaat aqqutaat

Pisuinnaat aqqutaasa ineriartortinneri ingerlaanartariaqarput, taamaalluni aqqusineeqqani taamaani angallattut isumannaannerusumik illoqarfiup immikkoortuinut assigiinngitsunut ingerlasarsinnaagaluarmata.

Illoqarfiup iluani pisuinnaat aqqutaat isumannaallisarmallugit qimussit aqqutaat pitsaanerusunik pissusissamisoornerusunillu aqqutissiuunneqartariaqarput.

Qimussit aqqutaat/illerngi

Qimussit aqqutaat illoqarfiup iluani siunissami illoqarfiup ineriartortinnerani ataannarnissaat kissaatigineqarpoq.

Qamutit motorillit uninngasarfiinut tunngasut

Aqqusinertigut isumannaallisaaneq eqqarsaatigalugu Kommunalbestyrelsen kissaatigaa aqqusernit aqqutaanerut sinaannut biilit uninngasarnissaat pinaveersimatinneqassasoq.

Illoqarfiup iluani biilit uninngasarfiinik pisariaqartitsineq pilersaarusiortnermut atatillugu naliliiffiginarneqartassaaq, pingaartumik qitiusumik sullisiviit eqqaanni uninngatitsisarnertit eqqarsaatigalugit nalunaarusiorneqartariaqarluni.

Angallanneq nalinginnaasooq

Illoqarfiup alliaartornera peqatigitillugu, eqqarsaatigineqartariaqarpoq nalinginnaasumik bussinik ingerlaartoqartalersinnaanissaa. Aallaqqaammut atuartunut bussinut naatsorsuunneqarsinnaalluni, meeqqanut mikinernut illoqarfiullu utoqqartaannut

atorneqarsinnaasutut.

Umiarsualiveqarneq

Pilersuinnermi pissutsittaaq pitsaanerulersinniarlugit kissaatigineqarpoq imarpikkoortaatitut talit-tarfiup pilersinneqarnissaa. Tamatuma piaa:nerusumik anguneqarsinnaanera eqqarsaatigalugu kommune siunnersuuteqarsinnaavoq umiarsualiviup eqqaani tamatumunnga atorneqartumut immiisinnaanermik.

Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu kissaatigineqassaaq taleqqaffiusinnaasumik pilersitsisoqarnissaa taamatullu amutsivillortoqarnissaa aammalu taakkununga tamanut aqqusior-toqarnissaata isumagineqarnissaa.

Ilanngullugu qulakkeerniarneqassaaq quersuup Royal Greenland-illu suliffissuata siunissami allieriffigineqarsinnaanissaat.

Heliport

Siunissami timmisartunut suluusalinnut mittarfit-tarnissaq eqqarsaatigalugu heliportissaq kuusuup kangianut inissatariaqarpoq.

PINGAARNERUSUMIK AAQISSUUSSINERMUT SANILLIUSSINEQ

Aqqusinernut pisuinnaallu aqqutaannut pilersaarut

Angallannermut politiki tunngavigalugu pingaarnerusumik aaqissuussineq ataatsimoortinneqassaaq aqqusinernut pisuinnaallu aqqutaannik pilersaarummut, takuuk nunap assinga ilanngunneqartoq.

Pilersaarummi ilaapput aqqusernit angallaffiunerut, angallaffiunnginnerusut pisuinnarnullu aqqusiaasinnaasut.

Pilersaarusiorneqassaaq aqqusinermik angallaffiunerusumik pilersitsisoqassasoq nutaamik illuli-orfissatut inuussutissarsiutigullu ingerlatsiviulerumaartussamut illoqarfiup kippasinnerusortaanittumi, naatsorsuutigineqarporlu Peter Brobergip aqquserna Upemaviullu aqquserna inaarsarneqareersimassasut pilersaarutit tamatuma atuutlernissaani.

Adam Mølgaardip aqquserna tallineqassaaq takutinneqartutut taarsiullugulu atassuserneqassalluni Aqqalualip aqqusermanut.

Ullumikkut Akinnguanut aqqutaasinnaavoq kissaatiginarporlu aqqusinermik allamik pilersitsinissaaq.

ILIORIUSISSAMIK PILERSAARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUTAAT, 1993–96 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
Umiarsuaaq. talitt. allinissaa (76.07.10)				800	19200
Aqqusineq A10 76.60 (nunagiss.)	1000	800	200	700	
Helipor tip illutaa nutaaq		500	3000		

KOMMUNIP SANAARTUGASSATIGUT PILERSSAARUTAA 1993

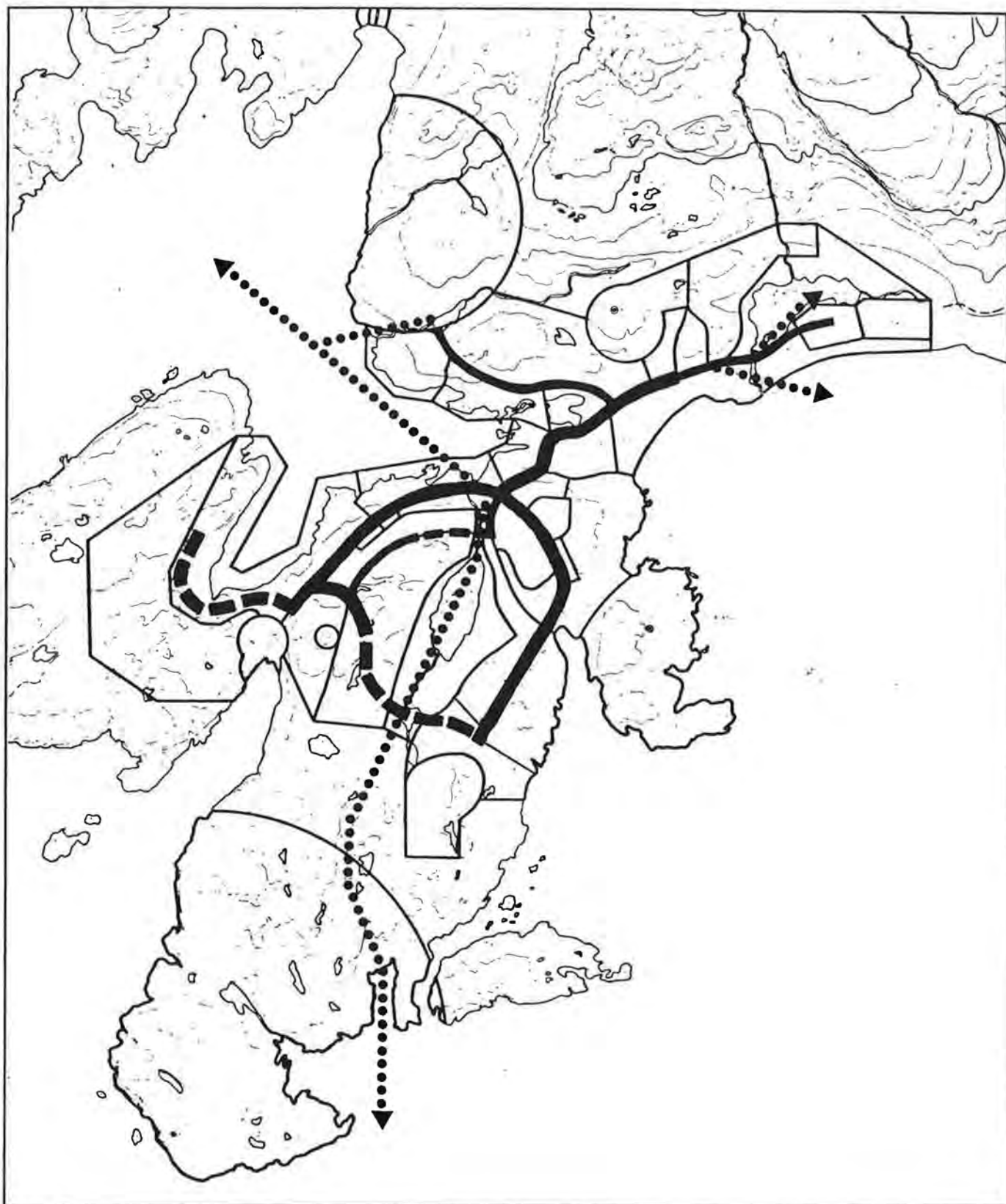
<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
Aqqusinniaq A5/A10 imm. 2/3	530	660	660	660	

ANINGAASALERSUINISSAMIK PILERSAARUT (1.000 KR.)

Aningaasartuutit katillugit	1530	1960	3860	2160	19200
Namm. Oqartussanit utertitassat	1000	1300	3200	1500	19200
Kommunip sanaart. akiligassai	530	660	660	660	

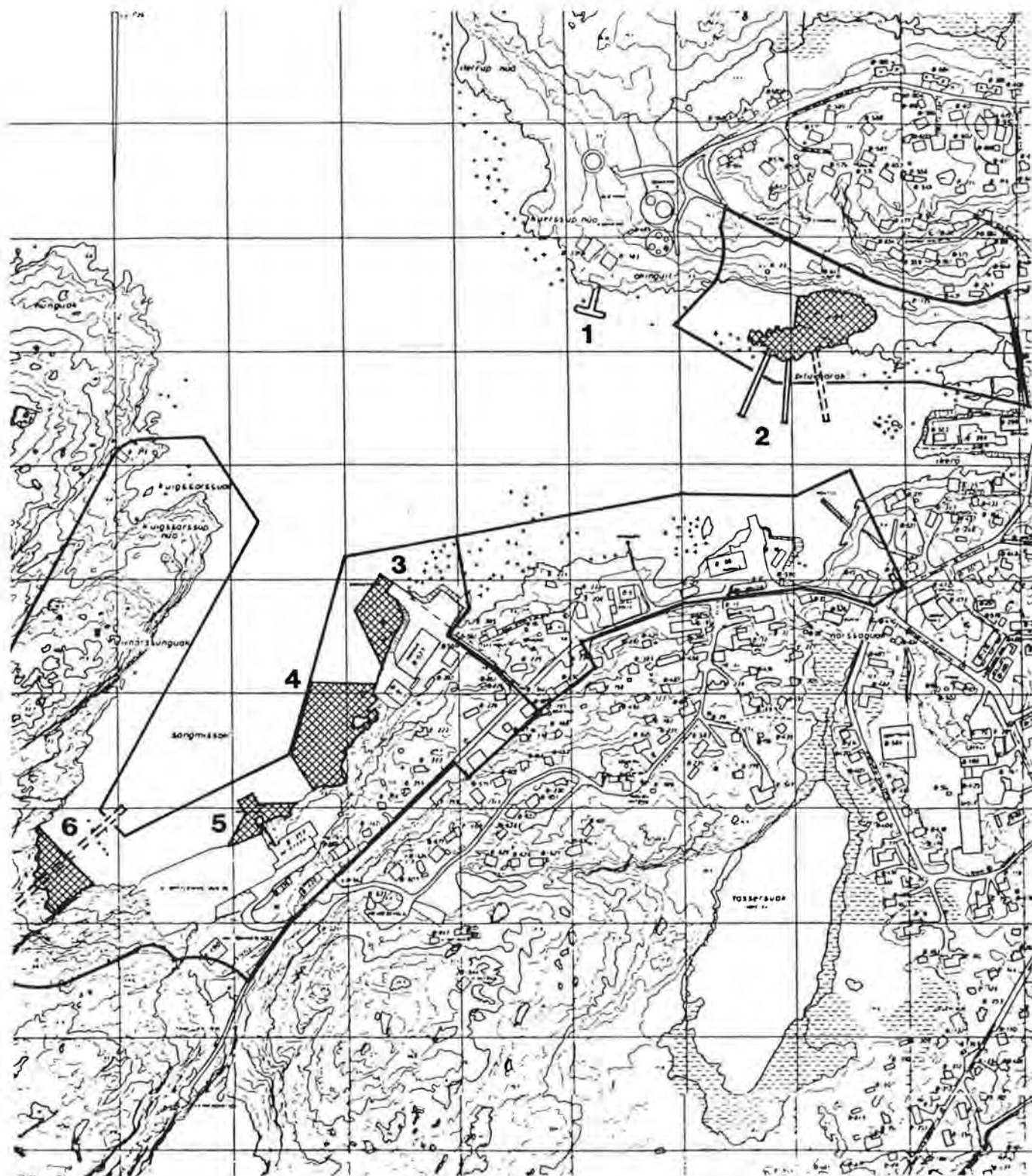
SANAARTUGASATUT KISSAATIT (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
Aqqusineq B1 (nunagissaaneq)				X	X
Kilisaatit tal. imarpikk. tal. aqqusineq 2000					
Talinngasarfik				X	X
Quersuup allineqarnissaa		1500	3000		
Timmisartunut mittarfik					X
Aqqusinernik iluarsaassineq	1000	2000	2000	2000	

AQQUSINERTIGUT TAKUSSUTISSIAQ

- AQQUSERNIT ANGALLAFFIUNERPAAT
- SIUNISSAMI ANGALLAFFIUNERPAANUT ILANNGUNNEQARTUSSAQ
- AQQUSERNIT ANGALLAVIUNNGINNERUSUT
- SIUNISSAMI ANGALLAFFIUNNGINNERUSUNUT ILANNGUNNEQARTUSSAQ
- QIMUSSIT AQQUTAAT/ILLERNIT

UMIARSUALIVEQARFIUP IMMIKKOORTORTAA NUTAAQ

1. OLIAMIK TUNNIUSSISARFISSAQ
2. UMIATSIARAATILLIT UMIATSIALIVISSAAT
3. IMARPIKKOORTAATINUT TALITTARFISSAQ NUTAAQ
4. TALITTARFIK
5. KILISAATINUT TALITTARFIK
6. AMUTSIVIK

HELIPORTIMUT TIMMISARTOQARFISSAMILLU TAKUSSUTISSIAQ

E7 HELIPORTIMUT IMMIKKOORTOQARFIK

E8 TIMMISARTOQARFIMMUT IMMIKKOORTOQARFIK

1. TIMMISARTUNUT MITTARFIK, KOMMUNIP SIUNNERSUUTAA

2. TIMMISARTUNUT MITTARFIK, TIMM. QULLERSAQARFIUP SIUNNERSUUTAA

4. AVATANGIISINUT PILER-SAARUSIAQ

AALLAQQAASIUT

Avatangiisinut pilersaarusiaq makkununnga tunngassuteqarpoq:

Imeq igitassaq

Oliekoq akoorutissartallillu igitassat

Eqqaaveqarneq

Avatangiisinut tunngasoq aaqqiivigineqarpoq peqqussutikkut nr. 12 22. december 1988-meersukkut avatangiisinik mingutsitsinaveersarneq siunertaralugu. Peqqussutip imaraa silaannarmi, immami, sikumi nunamilluunnit mingutsitsineq qanoq iliorluni akiorneqarsinnaanerani aalajangersakkat. Nunagissaaneq, tassunga ilanngullugit erngup iginneqartussap qanoq iliuuseqarfiunissaa Sanaartortitsiviit ataanni inissisimavoq. Kommunep ataani avatangiisinut tunngasut teknikimut avatangiisinut inissaqarniarnermullu immikkoortoqarfiup ataanni inissinneqarsimavoq.

Pineqartunut tunngatillugu kommunep maleruaq-qusai:

Qeqertarsuup illoqarfiani arfernik pilattarnermut maleruaqqusaq, 25.08.1977-mi atortussanngortinneqartoq, allannguuteqartinneqartorlu 31.03.1978-mi.

Qeqertarsuarmi eqqaaveqarnermut maleruaqqusaq, 25.01.1983 atortussanngortinneqarsimasoq.

PISSUSIOREERSUT INERIARTORNERMILU TUNNGAVISSAT

Imikoq

Qeqertarsuarmi imermut igitassamut tunngatillugu annertunerusumik pilersaarusiortoqarsimannigilaq, eqqakkanulli kuuffiit illoqarfiup nunap assiliorneqarnerani ilanngunneqarsimapput Kalaallit-Nunaanni Misissuiffimmiit.

Eqqakkanut kuuffiit maannamut pioreersut annertunerusunik suliffeqarfiit anginerit taamatullu pukkitsumik ataatsimoorussanillu illuliaasimasut nutaartaasa eqqakkanut aqquiti atorpaat.

Illut pisoqaanerisut nutaajunerisullu ataasiakkaat affarlerillu amerlanersaat eqqakkanut kuuffilersugaanngillat.

Ullumikkullu inissiat tamakku amerlanersaat uki-oq kaajallallugu imermut aqquarneqarsimamata, ullumikkut imeq annertunerusoq illunut allanut qanittunut sanaartorfioqqusaanngitsunullu

kuutsinneqartarpoq, peqqinnissamut asiutitsinermullu ajornartorsiutinik pilersitsineq kingunerisarlugu.

Ukiumi aggersumi pilersaarutaavoq inissiaqarfini A5, A10-milu kuuffeqarnerup annertusarnissaa, taamaallilluni ineqarfiit tamaaniittut tamarmik kuuffimmut atanilersinnaanngorlugit.

Pissutsinut allanut sunniussinnaanera

Imikoq tamanna salinneqarani immamut illoqarfiup kangisinnerusortaanut kuutsinneqartarpoq, sunngiffimmi sukisaarsaartarfissatut pilersaarutaasup Siorarsuit eqqaaniittumut. Paasissutissanik naliliissutaasinnaasunilluunniit tamatuma immamut sinerissap qanitaaniittumut qanoq sunniuttarnerani paasissutaasinnaasunik soqanngilaq. Taamaakkaluatorli qularnanngilluinnartumik Siorarsuit sineriaannut mingutsitsineqarpoq, tamannalu pitsaasuunngilaq ilaatigut tamaani sissamiit ammassannik qaloortoqartarmat.

Uuliakut akoorutissallu eqqagassartaasa peerneqartarneri

Uuliakut akoorutissanillu akullit minguttitsinnaasut eqqagassatut ataatsimut katersorlugit inissinneqartarput, matumanilu eqqaaviup ilaanut inissinneqartarlutik.

Akoortissanik akullit eqqagassartaat komunekimi-mut Danmarkimiittumut nassiunneqassaput.

Eqqaaveqarneq

Eqqaaveqarnermut atapput eqqagassat nalinginnaasut annanillu eqqakkat, kiisalu saviminikunik eqqakkat.

Ulluunerani eqqakkat katersorneqartarput qamutaatilimmit namminersortumit eqqaavimmullu assartorneqartarlutik, taanna illoqarfiup kujassinne-rusortaaniiippoq.

Annanik eqqakkat katersorneqartarput qamutaatilimmit namminersortumit eqqaaveqarfimmullu pissunneqaraangamik tassaangaanniit imaanut iginneqartarput.

Naatsorsuutigineqassaaq, anartarfiit eqqarneqartarnerat annikillissikkiartuaarneqassasoq eqqagassat aqquataannik sanaartornerup annertunerulersikkiartuaanera ilutigalugu.

AVATANGIISINUT POLITIKI

Kommunep avatangiisinut politikiani pingaarnertut anguniarneqarpoq eqqiluisaarnertut pitsaanerunngortinnissaa illoqarfiullu iluani avataanilu mingutsitsinaveersaarnissaq, qulakkeerumallugulu avatangiisit allanngortinnagit pigiinnarneqarnissaat.

Kommunalbestyrelsip kissaatigaa anguniakkap tamatuma piaartumik imatut anguniarneqarnissaa:

Qeqertarsuup illoqarfiani eqqakkat aqquataasa annertusaaffiginissat, taamaalilluni imikoq sapinngisamik annerpaaq aqutit aqutigalugit iginneqartassammat.

Eqqakkanut kuuffiup aniaffia Siorarsuit eqqaaniittoq annanut eqqaaveqarfiup eqqaatigut ilasariaqarpoq.

Eqqakkanut ikuallaasarfiliortoqarnissaa anguniarneqassaaq.

PINGAARNERUSUMIK AAQQISSUUSSINERMUT SANILLIUSSINEQ

Immikkortortat assigiinngitsut pingaarnerusumik aaqqissuussamut sanilliunneqarneri nunap assigani ilanngunneqartumiippoq.

ILIORIUSISSAMIK PILERSAARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISSAMIK PILERSAARUTAAT, 1993–96 (1.000)

Sanaartugassat/ukioq	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
Eqqakkat aqqutaat A10 (nunagissaaneq)			1400		1300

KOMMUNEP SANAARTUGASSATUT PILERSAARUTAI, 1993 (1.000)

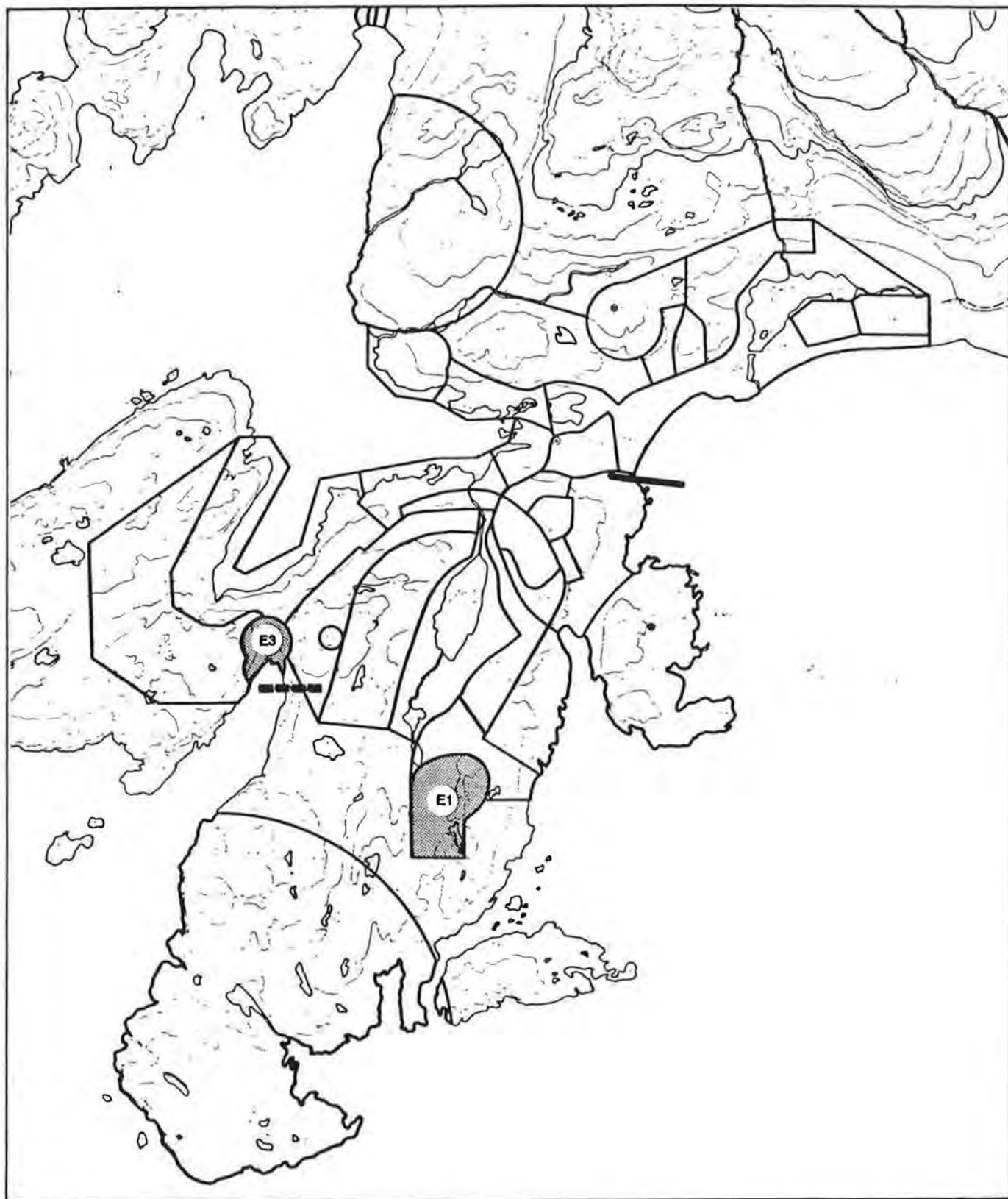
Sanaartugassat/ukioq	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
Eqqagassat aqq. A5/A10 (nunagiss.)	900				

ANINGAASALIINISSAMIK PILERSAARUT (1.000 KR.)

Sanaartugassanut katillugit	900		1400		1300
Namm. Oqart. akiligassaat			1400		1300
Kommunip aningaasartuutissai	900				

SANAARTUGASSATUT KISSAATIT (1.000 KR.)

Sanaartugassat/ukioq	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
Eqqagassat aqqutaat B1, (nunagissaaneq)					X
Eqqagassat aqqutaat, Aqqalualip aqq.		X			
Eqqagassat aqqutaat, Upernaviup aqq.			X		
Eqqagassat aqqutaat, Akinnguit				X	
lkuallaasarfik					X

IMEQ IGTASSAQ EQQAVEQARNERMULLU TAKUSSUTISSIAQ

————— ERNGUP KUUFFIATA ANIAFFIA
 - - - - - SIUNISSAMI ERNGUP KUUFFIATA ANIAFFISSAA
 E1 NALINGINNAASUMIK EQQAVEQARNEQ
 E3 ANNANUT EQQAQVIK

5. PILERSUINISSAMIK PILER-SAARUT

AALLAQQAASIUT

Pilersuinnissamik pilersaarut makkuninnga ineri-artortitsissaaq:

Innaallagissamik pilersuineq
Imerk pilersuineq
Kiassarnermik pilersuineq
Nalunaarasuartaaseriveqarneq
Tankeqarfik

Innaallagissamik-, imermik kiassarnermillu pilersuineq Nukissiorfinniit ingerlanneqassaaq, nalunaarasuartaaseriveqarnermulli tunngasut Telemit ingerlanneqassallutik.

Kiassarnermik pilersuineq inuit namminerisaminik illuutillit nammeneq ingerlappaat, pisortallu inissiat attartortittagaat namminneq kiammik pilertuupput (ataatsimoorussamik kiassaateqarfeqarput).

Nuna-Tek-ip atorunnaarsinnerata kingunerisaminik maannamut malittarisassat atuuttuusut atorunnarput. Maannamulli nutaanik malittarisassiortoqarsimanngikkallarpoq.

Kommune eqqarsaatigalugu tamanna teknikimut avatangiisinut inissaqarniarnermullu immikkoortoqarfiit tamakku isumagineqarput.

PISSUSIOREERSUT INERIARTORNERMILU TUNNGAVISSAT

Innaallagiasq

Illoqarfinni innaallagissiorfik illoqarfiup qeqqani inissisimasooq innaallagissamik illoqarfinmut pilersuisuuvoq.

1990-mi innaallagissiorfik allineqarpoq allaffeqarfinnik ilaneqarluni, innaallagissamillu pilersuisinnaanera annerulerluni. Innaallagissamittaaq pilersuisinnaanera annertusisinniarneqarpoq 1996-ip missaani.

Imeq

1992 tikillugu illoqarfik kuup ernanit nunamit eqqissisimatitaasumit Naasorsiooqarfiup eqqaaniittumit pilersorneqarpoq. 1992-miit imermik pilersuineq nutaamik taperneqarpoq erngup aqqusiinikkut Uunartuarsuup kuuanit.

Imeqarfik taamatuttaaq 1992-mi sanaqqinneqarpoq ukiumut 500.000 m³ missaani tunniussisinaasunngorlugu, sulilu pilersuinerup annertusisinnissaa periarfissaqarpoq, maannakkut imeq 100.000 m³ missaa ukiumut atorneqartarpoq. Imerk atuinerpaaq tassaavoq aalisakkanut sulliffissuaq taanna ukiumut 55.000 m³ missaani atugaqartarpoq.

Kiassarneq

Nutaamik illuliorfiusoq namminerisaminik kiassaateqarfinnit kiammik pilersugaassaaq. Illut ataasiakkaat siamasissut uiguleriillu ilarpaalui namminneq kiassaateqarfinnit kiassartuupput, soorluttaaq illut pisoqaanerusut kiassaatinil petroleumik ikummatilinnit kiassarneqartut.

Nalunaarasuartaaseriveqarneq

Qeqertarsuarmi nalunaarasuartaaseriveqarfik ti-gooraaaveqarpoq nassitsissuteqarlunilu. Illoqarfitut allatuulli maana tamakku tamarmik automatiskimik ingerlanneqalersimapput, ajornartorsutissaqassanngilarlu pilersaarusiap atuuttinnisaata nalaani telefonitigut atassusiisarnissat.

Illoqarfinmut qanittumi Telep attaveqaataa tassaavoq antenneqarfik illoqarfiup kujammut isuata missaaniittoq, nunatamilu tamatumani annertusaasinnaanarit killeqaleriartorput. Tele allakkatigut 13. marts 1987-meersutigut akuersissuteqarpoq qulaani killiliussaasimasup taaneqartup 25 meterinngortinneqarnissaanut.

Ukiunut qaninnerusunut pilersaarusiorneqarpoq illoqarfinmut qanittumi atortuutigineqartut atorunnaarsinneqassasut antenneqarfinmullu 2-mut nuunneqassasut, nuna tamanna illoqarfiup kujataata-kangikannianippoq qeqertaasamiilluni. Antenneqarfik 3 illoqarfiup kujataatungaaniippoq 1 km missaani ungasitsigisumi.

Tankeqarfik

Umiarsualiviup avannaatungaani tankeqarfik maannamut ploreersoq naammattumik inissaqarpoq, allilerneqarnissamullu periarfissarissarluni. Tamatuma saniatigut 1991-mi umiarsualiveqarfiup kujataani-kitaatungikanniani tankeqarfinnik nutaamik pilersitsineqarpoq, aalisariutinut sullissisuusussamik.

PILERSUINERMI POLITIKI

Kommunalbestyrelsis kissaatigaa pilersuinerup ineriartortinnerata ingerlatiinnarneqarnissaa innuttaasut amerliartornerat peqatigalugu, aammalu innuttaasut kissaataat pisariaqartitaallu tunngavigalugit tamanna ingerlanneqassasoq.

Anguniagaavoq atuisut tamarmik ukioq kaajallalugu imermut atuisinnaanngorlugit aqquersorneqarnissaat.

Aammalu anguniagaavoq kiassarneq eqqarsaatigalugu ullumikkut kiassaariaaseq naleqqukkunnaarsimasoq nutarteriffiqineqassasoq, aammalu sulissutigineqassasoq atuulluarsinnaasunik ileqqaarfiusunillu kiassarnermi pissutsit atugaalernissaat, tamatumunnga ilanngullugit illuliat oqorsarneqartarneri.

PINGAARNERUSUMIK AAQISSUUSSINERMUT SANILLIUSSINEQ

Pilersuisoqarfiusut assigiinngitsut sumi inissisi-maneri illoqarfiup assiliornerani ilanngunneqartumi takuneqarsinnaapput.

ILIORIUSISSAMIK PILERSAARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUTAAT 1993-96 (1.000)

Sanaartugassat/ukioq	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
Erngup aqqaasa suliarineri		4200			
Imeq innaallagissamullu aqquutit A10	500		900		
Innaallagissiorfiup suliarinera/nutars.				27000	

KOMMUNIP SANAARTUGASSATIGUT PILERSAARUTAA 1993 (1.000)

Sanaartugassat/ukioq	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
Erngup aqq. A5 aamma A10 (nunagissaaneq)			410		

ANINGAASALIINISSAMIK PILERSAARUT (1.000 KR.)

Aningaasartuutissat katillugit	500	4200	1310	27000
Namm. Oqartussat akiligassaat	500	4200	900	27000
Kommunep akiligassai			410	

SANAARTUGASSATUT KISSAATIT (1.000 KR.)

Sanaartugassat/ukioq	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
Imeq Aqqalualip		X			
Imeq, Upernaviup aqq.			X		
Imeq, Akinnguit				X	

INNAALLAGISSAMIK -, IMERMIK- TELE-MULLU TUNNGASUNIK PILERSUINEQ

- E2 - E3 TANKEQARFIIT
- E5 - E6 TELE, ANTENNEQARFIIT
- + + + IMEQARFEQARFIK
- - - ERNGUP AQQUTAA
- ① IMEQARFIK
- ② INNAALLAGISSIORFIK
- ③ RADIOQARFIK

6. KOMMUNEP INGERLATAA-SA PILERSAARUSIORNERAT

AALLAQQAASIUT

Ingerlatsinissamut pilersaarut imaqarpoq kommunep ingerlatsinermut sanaartukkanillu ingerlassaqarnera teknikimut tunngasuni Kommunillu allaffeqarnera. Ingerlassat makkuupput:

- Entrepreneur-eqarfik
- Eqqaaveqarfiup ingerlannera
- Glasfiberilerileriffik
- Mersortarfeqarneq
- Qatserisartoqarneq
- Iliveqarfiit
- Kommunip allaffiqarfia

Ingerlassat soorlu kommunep nioqqutissiomeranumut tunngasut ataqtigilissorujussuupput isumaginninnermut immikkoortoqarfiup suliassaqartitsiniarnermut atatillugu ingerlassaanut.

Iluarsineqarsinnaapput malittarisassat uku tunngavialugit:

- Qeqertarsuup kommuneani qatserisartoqarnermut maleruqqusaq.
- Inatsisartut peqqussutaat nr. 6, 17. oktober 1990-meersoq iliveqarfeqarnermut tunngasoq.

PIOREERSUT INERIARTORNERMILU TUNNGAVISSAT

Kommunep nioqqutissiomeran

Kommunep entrepreneureqarfia makkuninnga suliarinnippoq aserfallatsaaliuineq aqqusinernik, pisuinnaat aqqutaannik, kuuffinnik, umiatsiat pitusimasarfiinik puttasunik, iluarsaassinernik annikinnerusunik assartuinnermillu ingerlassaqarnermik.

Eqqaavimmik ingerlatsineq tassaanneruvoq igitsiartortunik nakkutilliineq ikuallagassanillu immikkoortiterineq.

Glasfiberileriffimmi umiatsianik minnerusunik iluarsaassisarneq ingerlanneqarpoq.

Mersortarfiup annerusumik suliarai meeqqanut atisat illoqarfimmi nioqqutigineqartussat.

Iliveqarfinnut tunngatillugu ilisinerit aserfallatsaaliuinerlu ingerlanneqarput.

Kommunip ingerlatsiveqarfia makkuninnga ingerlassaqarpoq: allaffeqarfik ingerlatsineqarfiillu, aningaasaqarnermut, ineqarnermut taknikkimut avatangiisinullu, inunnik isumaginninnermut, kul-

turimut ilinniartitaanermullu kiisalu akileraartarnermut.

Iliveqarfik allineqarnissamik pisariaqartitsivoq.

Qatserisartoqarneq

Qatserisartoqarfimmit ikuallattunik qamisaaernerit annaassiniarnerillu ingerlanneqartarput.

1991-mi Qeqertarsuarmi qatserisartut makkuninnga inuttaqarput, brandinspektøri ataaseq, brandassistentit marluk, brandmesterillu sisamat. Tamatuma saniatigut qatserisartut 13-pput.

Qatserisartut atortuutiminnik illoqarfimmi inissiveqarput. Qeqertarsuarmi qatserisartoqarfik allineqarnissamik pisariaqartitsivoq.

KOMMUNEP INGERLASSARISAMINUT POLITIKIA

Kommunalbestyrelsip kissaatigaa maannamut ingerlassami tigummiinnarnissaat, taamaalilluni innuttaasut qulakkeersinnaammassuk assigiinnigitsutigut sullinneqarnermik ingerlaannarnissaat.

PINGAARNERUSUMIK AAQQUSSUUSINERMUT SANILLIUSSINEQ

Kommunep ingerlassai tamakku ineriartortsinnegassagunik, nunaminertanik immikkut annertunerusumik atugassanngortinneqartussamik pisariaqartitsingaangillat. Taamaammatt naatsorsuutigisariaqarpoq ineriartortitsinissamik naatsorsuutit tassungalu atorneqartussat illoqarfiup pilersaarusiomerata iluani atugassanngortinneqarsimasuni attatiinnarneqarnissaat.

ILIORIUSISSANIK PILERSAARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUTAAT 1993-96 (1.000)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

KOMMUNEP SANAARTUGASSATIGUT PILERSAARUTAA 1993 (1.000)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

Iliveqarfik nutaaq	350				
--------------------	-----	--	--	--	--

ANINGAASALIINISSAMIK PILERSAARUT (1.000 KR.)

Aningaasartuutit katillugit	350
-----------------------------	-----

Namminersornerusut akiligassaat	
---------------------------------	--

Kommunep aningaasartuutissaa	350
------------------------------	-----

SANAARTUGASSATUT KISSAATIT (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

7. ISUMAGINNINNERMI PILER-SAARUT

AALLAQQAASIUT

Isumaginninnermi pilersaarut pingaarnerusunut sisamanut immikkoortitaavoq:

Pinaveersaartitsineq
Pisortatigoortumik ikiorsiissutit
Meeqqat inuusuttullu
Utoqqaat

Inatsisitigut tunngavissaqarnera eqqarsaatigalugu Isumaginninnermut tunngasut makkunnga malittarisassa qarput.

Pinaveersaartitsiniarneq pillugu:

Inatsisartut peqqussutaat nr. 6, 28.4.1988-meersoq inersimasunut immikkut siunertaqarluni inisiiviusinnaasunut tunngassuteqartoq.
Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 1.11.82-meersoq isumaginninnermi suliassanut assigiinngitsuniit suleqatigiittoqarsinnaanerani.

Pisortatigoortumik ikiorsiisarneq pillugu:

Inatsisartut peqqussutaat nr.9 (1982) aamma nr. 10 aamma 11 (1982) kaajallaasitanik nr. 162, 14.03.83-meersumik aamma nr. 169, 1.1.85-meersoq aamma nr. 12 (1982) ilaqartinneqartut. Nalunaarut nr. 28 (1989).

Meeqqat inuusuttuaqqallu pillugit:

Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 9, 12, 14 aamma 28 kaajallaasitanik makkuninnga ilaqartut nr.161, 27.2.84-meersoq, nr. 126, 21.09.78-meersoq, nr. 129, 01.01.86-meersoq, nr.121, 01.06.78-meersoq, nr. 171, 01.01.86-meersoq, nr. 176, 01.06.78-meersoq, nr. 183, 01.06.88-meersoq, aammalu nr. 188 01.04.88-meersoq. Nalunaarut nr. 28 (1989).

Tarnikkut timimikkulluunniit innarluuteqartut pillugit:

Inatsisartut peqqussutaat nr. 3 kaajallaasitanik makkuninnga ilaqartoq: nr.168, 1.1.1985-meersoq nr. 183, 1.6.1988-meersoq, nr. 184, 1.6.1988-meersoq aammalu nr. 193, 1.1.1990-meersoq.

Utoqqaat pillugit:

Inatsisartut peqqussutaat nr. 8 (1990).

Isumaginninnermut suliassat politikikut allaffis-sornikkullu Isumaginninnermut ataatsimiititaliami/immikkoortoqarfimmit taamatullu kultureqarnermut atuartitaanermullu ataatsimiititaliamit/immikkoortoqarfimmit isumagineqarput. Tak. Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 10.10.79-meersoq

kaajallaasitamik nr. 158, 1.11.1983-meersumik malitseqartoq tamatumani pineqarluni isumagin-nittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuunneqarneralu, tassunga ilanngullugu kaajallaasitaq isumaginninnerup ineriartortinneqarneranik imalik.

PIOREERSUT INERIARTORNERMILU TINNGAVISSAT

Pinaveersaartitsineq pisortatigoortumillu ikiorsiisarneq

Pinaveersaartitsinermik suliaqarneq siunertaqarpoq ajornartorsiutinngorsinnaasut annikillisarniarlugit imaluunniit pinngitsoortilluinnarniarlugit. Tamatumani qulakkeerniarneqarpoq innuttaasut pitsaasumik isumannaatsumillu ulluinnarni atu-gassaqaarnissaat.

Pisortatigoortumik ikiorsiissutit, tamatumani peqqussutini kaajallaasitanilu erseqqissumik aalajangigaavoq, tunniunneqartussaallunilu soorlu suliffeqaanngitsunut, napparsimasunut erninermulluunniit atatillugu sulinngiffeqartunut. Taamatuttaaq aamma aningaasanik ikiorsiineqartarpoq sulisinnaajunnaarnersiuteqartunut. Aningaasatigut ikiorsiissutit tassaagajupput ulluinnarni ator-tussanut pissaqartitaaneq ineqarnermullu akili-unneqartarneq.

SIK/SIP-mi KAIK-mi PIP-miluunniit ilaasortaa-simagaanni suliffissaarusimanermi napparsima-nermiluunniit annertussusilerikkani ikiorsiissuti-nik tunniussisoqartarpoq.

Naartunermut erninermullu tunngatillugu aqqis-suussinerup nutaap kikkulluunniit ullormusiaqar-sinnaanerannik periarfissaqalersippai.

Atornerluisunut tunngatillugu siunnersorteqann-gilaq, aammalu kommunemi inuusuttunut kiffar-tuussivimmik soqanngilaq.

Meeqqat inuusuttuaqqallu

Meeqqat inuusuttuaqqallu matumani pineqartut 0-mit 13-nut ukioqarput, tassa meeraaqqerivini,- børnehaveni fritidshjemmilu ulluunerani inissinneqarsinnaasut.

1992-mi taakku katillutik 404-mik amerlassuse-qarput, tak. titartagaq 1.

	1980		1992	
Qeqertarsuaq	katill.	pct.	katill.	pct.
0 – 2 ukiullit	50	4	83	7
3 – 6 ukiullit	69	6	112	10
7 – 13 ukiullit	120	10	209	18
Titartagaq 1. 0-mit 13-nut ukiullit, 1980-mit 1992-mut ineriartorneq.				

Titartakkami 2-mi takutinniarneqarpoq ineriartornermi tunngavissat, Kalaallit-Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup inuit amerlassusissaanik misiliuussinera eqqussappat atuuttussaassasut (indextal).

	1990	1995	2000	2005
0 – 2 ukiullit	83	81	75	70
3 – 6 ukiullit	173	195	176	160
7 – 13 ukiullit	117	129	151	132

Titartagaq 2. Ineriartornermut tunngavissat.

Meeqquerivinni inissat amerlassusiinik takussutissiaq

0 – 3 ukiullit	83
Meeraaqquerivinni inissat	0
Angerlarsimaffinni paarsisartuni inissat	49
Matusissutaasinnaasoq	59
Utaqqisutut nalunaarsorsimasut	27

Pingasunit arfinilinnut ukiullit	173
Paaqqinnittarfinni inissat	45
Angerlarsimaffimmi paarsisartuni inissat	10
Matusissutaasinnaasoq	32
Utaqqisutut nalunaarsorsimasut	6

Arfineq-marlunniit 13-nut ukiulinnut	117
Paaqqinnittarfinni inissat	0
Angerlarsimaffimmi paarsisartuni inissat	0
Matusissutaasinnaasoq	0

Børnehave "KULUK" paaqqinnittarfittut kisiartaa-voq 45-nut inissaqarluni.

Utaqqisut allattorsimaffianni takuneqarsinnaasoq tunngavigalugu meeraaqquerivimmik sanasoqar-nissaa pisariaqartinneqarpoq.

Utoqqaat

Utoqqaat eqqarsaatigissagutsigik matumani 60-nit qummut ukiullit pineqarput.

1991-mi taakku 100-nik amerlassuseqarput.

Taama ukiullit amerliartuaarnerannut 1980-mit 1990-mut kiisalu ukiunut tulluuttunut ukioq 2005 tikillugu soorlu kommunep missingersuusiaanut tunngasoq ataani takuneqarsinnaavoq titart.3.

	1980	1990	2000	2005
Amerlassusaat	48	92	139	155
Innuttaasunit				
pct. qassiunersut	4,7	8,4	12,8	14,2
Titartagaq 3. 60-it sinnerlugit ukiullit 1980 – 2005				

Utoqqaat angerlarsimaffianni inissanik takussutissiaq

Utoqqaat angerlarsimaffianni inissat	18
Matusissutaasinnaasoq	20

Utoqqaat Angerlarsimaffianni pissutsit pitsaann-gillat. Piffissap ilaatigut pisariaqartarsimavoq al-latut ajornartumik ineeqqami ataatsimi inuit mar-luutinneqartariaqartarsimallutik.

Sulisunut atugassarititaasut pitsaasuunngillat soorlu allaffia taamatullu errorsisaarik pitsaane-rusariaqaraluarput.

Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq: Maannakkuu-gallartoq sap. akunneranut 187 tiimit angerlarsi-maffimmik ikiorteqarnermut atugassaatinneqar-put, tassa nakkutilliinissamut paaqqinninnissa-mullu utoqqarnut angerlarsimaffigisaminni naju-gaqtunut.

ISUMAGINNINNIKKUT POLITIKI

Pinaveersimatitsiniarneq siunertaralugu kommu-nalbestyrelsip kissaatigaa illoqarfimmi avatangii-sinik pitsanngorsaasoqarnissaa, tamatumani meeqqat inuusuttut innarluutilillu eqqarsaatiga-lugit.

Tamatuma saniatigut kommunalbestyrelsimi kis-saatigineqarpoq sulissutiginiarneqassasoq assi-giinngitsunik ukiullit ornittagarisinnaasaannik pi-lersitsisoqassasoq.

Meeqqat inuusuttuaqqallu sapinngisamik pitsaa-sumik isumannaatsumillu peroriartornissaat an-guniarlugu anguniarneqarpoq paaqqinnittarfinnut amerlanerusunik inissaqartoqalernissaa. Mee-raaqqueriviit børnehavenit utaqqisoqarnerogim-mata meeraaqquerivinnik pilersitsinissaaq siuller-paatinneqartussatut anguniarneqassaaq.

Isumaginninnermi aaqquissuusseqqinnerup Inat-sisartuni ukiakkut 1990-mi aalajangerneqartup kingunerisaanik, kommunalbestyrelsip sulissuti-

giniarpaa, sapinngisamik utoqqaat angerlarsimaffigisaminni najugaqaannarallartarnissaat.

Anguniagaq tamanna sanarfilluarumallugu ikior-siissutaasinnaasunik assigiinngitsunik inerisaani-artoqartariaqarpoq, soorlu angerlarsimaffimmi ikiorteqarnerit, angerlarsimaffimmi napparsimasunik paarsisoqartitsineq, nerisassanik agguaas-sisarneq, ininik aaqqissuussinerit, tamatumani utoqqaanerusut innarluutillilu eqqarsaatigalugit.

Inissiat immikkut ittut ataatsimoorussamillu ine-qarfiusinnaasut pilersinniarneqarsinnaapput ataatsimoorussanik inissialiortiternermut nalinginnaasumut peqatigitillugu.

Utoqqaat angerlarsimaffiat taamaakkaluartoq pi-sariaqartitsineq najoqqutaralugu ilaneqarsinnaa-sariaqarpoq, immikkullu paarisarialinnut immik-koortortalerlugu.

PINGAARNERUSUMIK AAQISSUUSSINERMUT SANILLIUSSINEQ

Paaqqinnittarfiit maannamut pioreersut nunap assingani takussutissiarineqartumi sumiinnerisut takuneqarsinnaapput.

Ullumikkut atugassiissutigineqartut illoqarfiup qitikkanniani inissisimapput. Tamaanilu sanaartortoqarsinnaanerata qularnaallisissagaluarpaa ataqatigiissitsineq kultureqarnikkut sunngiffimmilu sammisaqarfiit aammalu illoqarfiup qiterpasinnerusortaani iluaqutissat assigiinngitsut ataatsimut ataqatigiissinneqarsinnaaneri.

ILIORIUSISSANIK PILERSAARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUTAAT 1993-96 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/Ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
Meeraaqqerivik/vuggestue 74.01			600	500	
Utoqqaat angerlarsimaffiat				1200	

KOMMUNIP SANAARTUGASSATIGUT PILERSAARUTAA 1993 (1.000 KR.)

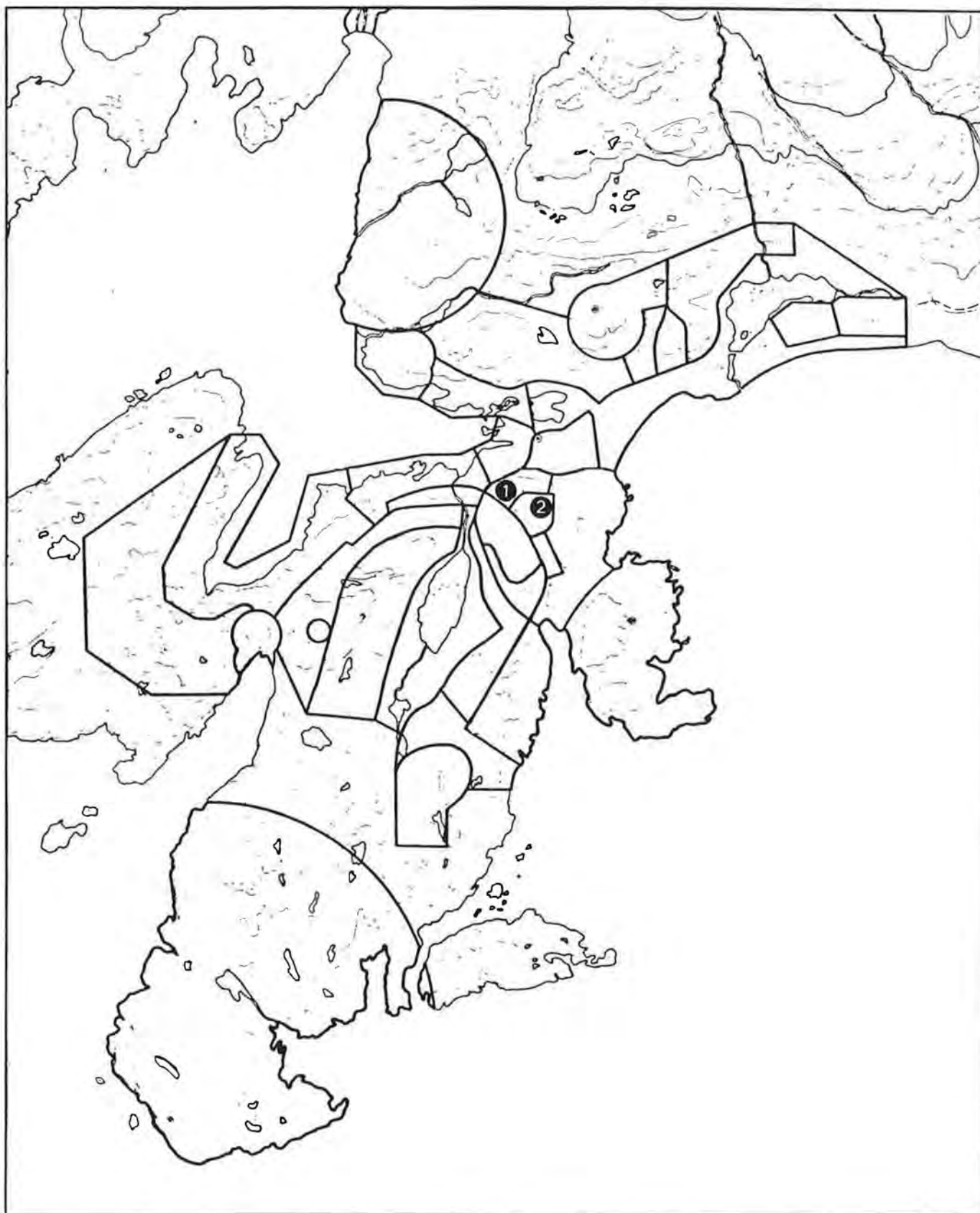
<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
Meeraaqqerivik/Vuggestue		300	1200	1200	

ANINGAASALIINISSAMIK PILERSAARUT (1.000 KR.)

Sanaartugassanut aningaasartuutissat kat.	300	1800	1700	
Namminersornerusut akiligassaat	600	500		
Kommunip aningaasartuutissai	300	1200	1200	

SANAARTUGASSATUT KISSAATIT (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/Ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
Børnehavep eqqaani pinnguartarfiup allinissaa			166		
Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfik			X		
Ataatsimoorussamik inissiat				X	

PAAQQINNIFFINNIK TAKUSSUTISSIAQ

① MEEQQUERIVIK

② UTOQQAAT ANGERLARSIMAFFIAT

8. ATUARTITSINERMIK PILER-SAARUT

AALLAQQAASIUT

Pilersaarummi tamatumani pineqarput meeqqat atuarfiat taamatullu STI-mik atuarfik.

Atuarfik nalinginnaasumik ukiunut atuarfiusunut qulingiluanut taamatullu ukiuni pingasuni nangit-siffiusinnaasutut pikkorissarfiusinnaasutullu ingerlanneqarsinnaasumik imaqarpoq.

Meeqqat atuarfiat Namminersornerullutik Oqartussat ataanniippoq iluarsiiuillunilu Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 25. oktober 1990-meersoq malillugu. Naalakkersuisut meeqqat atuarfiannik aqutsineq ingerlappaat, ulluinnarnili aqunneqarnera Kultureqarnermut, ilinniartitaanermut suliffissaqarniarnermullu Pisortaqarfimmit (KISP) ingerlanneqarluni.

Kommunemi pilersaarusiorneq kommunalbestyrelsen akisussaaffigalugu aqutaraa. Ulluinnarnilu politikikut aqunneqarnera kultureqarnermut atuartitaanermullu ataatsimiititaliap ataani inissimalluni aqunneqarneralu kultureqarnermut atuartitaanermullu immikkoortoqarfimmit ingerlanneqarluni.

STI-p atuarfia tassaavoq illoqarfigisami namminermi inuutissarsiutitigut ilinniarfik, tamatumani ilinniartinneqarsinnaapput, isumaginninnermi ikiortinngorniat, inuussutissalerineq, fiskeriassistentit, saviminilerineq, sanaartorneq, kiissalu allaffimmiunngorniat pisiniarfimmiunngorniallu ilinniartinneqartarlutik.

Ilinniartitaaneq ukiunit marlunnit tallimat tungaanut sivissussuseqartarpoq tamatumani suliffimmi sungiusarnek ilinniarfimiinnerlu ilanngullugit.

STI-mik atuarfik Namminersornerullutik Oqartussat ataani inissisimavoq, inatsisitigullu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 4. maj 1990-meersoq inuutissarsiutinik ilinniartitaaneq, ilinniartunut tapiissuteqartarneq kiissalu siunnersuisarnermut tunngasumik imalik tunngavigalugu, taamatullu Inatsisartut Inatsisaat nr. 4, 23. april 1988-meersoq ilinniartut sungiusarfillu akunneranni inatsisitigut periarfissat, aammalu Inatsisartut inatsisaat nr. 16, 23. november 1989-meersoq sulissisup inuutissarsiutitigut pisussaaffeqarneranut tunngasoq.

Ilinniartitsinermi akisussaaneq kultureqarnermut atuartitaanermut suliffissaqarniarnermullu Pisortaqarfimmut (KISP) atavog.

Init ilinniartitsiviusussat allaffissornikkullu atugas-

sat kommunemit atugassiissutigineqassapput. Kommunemi inuutissarsiutitigut ilinniartitaanermut ataatsimiititaliaqarpoq, taassumalu ilinniartitaanerup peqqussutit aalajangersakkat malillugit ingerlanneqarnemissaa nakkutigissallugu.

PIOREERSUT INERIARTORNERMILU TUNNGAVISSAT

Qeqertarsuup Atuarfia 178-nik atuortoqarpoq 1. - 12. klassimut ingerlassallit, tamarmik immikkut ataatsimik marlunnilluunniit klassitallit. Atuartut qallunaatuinnaq oqaasillit atuatigitiinni kalaallisut oqaasilinnut ilanngunneqartarput, atuartitsisutinili ataasiakkaani ataatsimoortillugit ilinniartinneqartarlutik ukiui apeqqutaatinnagit.

Ukiok	atuartut
1990 - 91	167
1995 - 96	219
2000 - 01	254
2005 - 06	248

Titar. 2. Atuarfeqarfiup Qeqertarsuarmut tunngatillugu missingersuusaa.

Atuarfeqarfiup ukiut qaninnerpaat Qeqertarsuarmut atatillugu missingersuusiarisimasaa qulaatungaani takuneqarsinnaavoq. Missingersuusiap tamatuma atuartut 1. - 12. klassinut amerlassusissaat imaraa.

Ukiup 2000-p tungaanut atuarfeqarfiup naliliiffigaa Qeqertarsuarmi atuartut 50 pct. missaanni amerleriarnissaannik, tamatumalu soorunami inissanik amigateqarnissaaq nalunaarpaa.

STI-p atuarfiani ukioq kingulleq atuartut ikiliartaarsimapput, taamaattumillu ullumikkut ajornakusoorsimavoq ilinniartitsissutit tamakkiisumik atuartitsissutigineqarnissaat inatsisitigoortumimi ilinniartut amerlassusissaannik piumasarisat tamakkiisumik naammassineqarsinnaanngimma-ta.

Periarfissaasinnaavoq illoqarfinnit nunaqarfinnillu mikinerusunit Qeqertarsuup qanitaanniittunit atuarfimiititsisarnissamik neqerooruteqarluni periarfissaaq. Tamatumalu pisariaqartissavaa kommunep ineqarfissanik pissarsiniartariaqarnera. Atuartunut Kangerlummeersunut inissiinissamik periarfissaqanngilaq.

ATUARFEQARNERMUT POLITIKI

Kommunalbestyrelsen ilungersorluni Namminer-

sornerullutik Oqartussanut tikkuarusuppaa Qeqertarsuup atuarfiata allineqarnissaata qanoq pisariaqartiginera, taamaalilluni inatsisitigoortumik atuartitsinissamik piumasarisaaq naammassineqarsinnaalissagaluarmat ulluunerani tamakkiisumik, soorluttaaq ualikkut unnukkullu kultureqarnermut sunngiffimmilu atuartitsineq taamaalilluni sammineqarsinnaagaluartoq inissaqartinneqarluarpat.

STI-p atuarfia eqqarsaatigalugu anguniarneqartariaqarpoq ineqarfimmik pilersitsisoqassasoq taamaalillunimi atuarneq ingerlanneqarsinnaagaluarmat allineqarsinnaallunilu.

Sanaartortitsiviit siornagut sulisuminnut inissiaatigisimasaat ineqarfissatut aaqqissuunneqarsinnaassagaluarpoq.

PINGAARNERUSUMIK AAQQISSUUSSINERMUT SANILLIUSSINEQ

Atuartut kikkulluunniit pisinnaallu angallannermi isumannaalisaaffiginissaat eqqarsaatigalugu angallannermut pilersaarusiame aaqqiissutaasinnaasut arlallit nassuiarneqarsimapput, kommunalbestyrelsip pilersaarusiorsimavaa angallannermi isumannaalisaasinnaaneq annertunerusunngortinneqassasoq. Ilimagisariaqarpoq atuartut angallanneqartarsinnaaneri pisariaqanngikkallartoq.

ILIORIUSISSANIK PILERSAARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUTAAT 1993–96 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

KOMMUNIP SANAARTUGASSATIGUT PILERSAARUTAA, 1993 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

ANINGAASALIINISSAMIK PILERSAARUT (1.000 KR.)

Aningaasartuutit katillugit

Namminersornerusut akiligassaat

Kommunep akiligassai

SANAARTUGASSATUT KISSAATIT (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
Atuurf. allanng./ilasineq klass.6–it	2800	6200			
Atuurf. allanng./ilinniartits.il.il.		1600			
Atuurfimmi sammisaqartarfissaq			2900		

ATUARFIIT SUMIINNERI

- ① MEEQQAT ATUARFIAT
- ② STI-P ATUARFIA

9. KULTUREMUT SUNNGIF-FIMMULLU PILERSAARUT

AALLAQQAASIUT

Kulturemut sunngiffimmullu pilersaarut makku-ninnga imaqarpoq:

Katersugaasivik
Lokal - TV
Oqaluffik
Atuakkanik atorniartarfik
Kulturikkut ingerlassat
Timersorneq

Kulturikkut sunngiffimmullu tunngasut makku-ninnga malittarisassaqrput:

Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 15. oktober 1979-meersoq kulturimut inunnillu paasisitsini-aanermut ingerlatsinermik imalik.

Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 15. oktober 1979-meersoq Atuakkanik atorniartarfeqarner-mut tunngasoq.

Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 16. oktober 1979-meersoq sunngiffimmi ingerlatsinermut tunngasoq.

Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 7. maj 1988-meersoq kultureqarnermut atuartitsinermillu aqutsinissamut tunngasoq.

Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 18. maj 1990-meersoq katersugaasiveqarnermut toqqorsive-qarnermullu tunngasunik imalik.

Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 17. maj 1990-meersoq radiomik fjernsynimillu ingerlassaqr-nermut tunngasunik imalik.

Kommunemi ileqqoreqqusat makku atuuttuupput: Qeqertarsuup kommuneani snescoterit pillugit ileqqoreqqusaq 13.02.1991 atortussanngortinne-qartoq.

Qeqertarsuup kommuneani qimmeqarneq pillugu ileqqoreqqusaq 06.06.1991-mi atortussanngor-tinneqartoq.

Politikikkut aqutsinikkullu akisussaaffigineqarpoq kultureqarnikkut atuartitaanikkullu ataatsimiititali-ami/kultureqarnikkut atuartitaanikkullu immik-koortoqarfimmi.

PIOREERSUT INERIARTORNERMILU TUNNGAVISSAT

Kultureqarnermut tunngasut

Maannakkut kommunep B-5 katersugaasivittut aqqissuutileruttorpaa, taanna siornatigut Avan-naata Naalagaata inigisimagaluarpaa. Aaqqis-suunnerata aningaasalersornera kommunemit

aningaasaateqarfinnillu assigiinngitsunit inger-lanneqarpoq. Aaqqissuussineq tulleriissumik in-gerlanneqarpoq, immikkoortualu siulleq uper-naakkut 1992-mi atorneqalissaaq. Ukiorpaaluit qaangiunneranni Katersugaasivissaq naammas-sineqaruni saqqummersitsivissatut ini 150 m² missaani angissusilik atorneqalissaaq. Qulaanilu aamma taama angitigigunartoq allaffeqarfittut, sullivittut toqqorsivittullu atorneqalissaaq, tama-tuma saniatigut Katersugaasiviup quit marluk pi-gai.

Katersugaasivik kommunep katersugaasivigaa.

Namminersornerullutik oqartussat aningaasaqr-nermut pisortaqrarfiata 1990-mi Qeqertarsuup il-loqrarfiani eriagisariaqartunik nalunaarsuivoq. Taannalu malillugu immikkortoqrarfiit marluk eria-gisassatut nalunaarneqarsimapput tassaasut: Umiarsualivimmi illoqrarfiup pisoqartaa.

Nuna oqaluffiup eqqaaniittoq.

Takuuk eriagisariaqakkat pillugit nunap assingani nalunaarsuutit. Misilinniarneqarpoq KNI kommu-nilu suleqatigiissinniarneqassasut eriaginninner-mut, allanngutsaaliuinnermut/asferfallatsaaliuiner-mut taamatullu illoqrarfimmi eriagissariallit sumut atornissaannik imaqrartumik.

1983-mi B-5-p eqqissisimatitanngornissaa mi-sileriarneqaraluarpoq, tamannali Kalaallit-Nu-naata Katersugaasivianit utertiinnarneqarpoq.

Siusinnerusukku TV-utileqatigiit aallakaatitsi-sarfiat Kommunemit tiguneqarsimalerpoq, tama-tumalu kingorna pilersaarutigineqarpoq kommu-ne aallakaatitassiorsinnaanermut aallakaatitsisi-naanermullu akuersissummik pissarsiniassasq pingaartumik nalunaarutit illoqrarfiullu iluani sana-neqarsimasut aallakaatissinnaajumallugit. Peri-arfissaqassaaq inunnik soqutiginnittunik piumas-susilinnik akissarsiaqaratillu sulerusuttunik nas-saarsinnaanissaaq. Illoqrarfiup TV-a kultureqr-arnikkut atuartitaanikkullu immikkoortoqrarfimmi/a-taatsimiititaliamut atavoq.

Oqaluffik illoqrarfiup qeqqani inissisimavoq, taan-nalu allaffimmik/ataatsimiittarfimmik pisariaqrar-tisivoq.

Qeqertarsuarmi atuakkanik atorniartarfik atuaru-nut inersimasunullu atorniartarfittut ataatsimoor-put atuakkallu eqqarsaatigalugit 10.700 qaan-gerlugit amerlassuseqrarput. Atorniartarfik 50 m²-mik angissuseqarpoq, ullutsinnilu atuakkanik atorniartarfeqarneq eqqarsaatigalugu mikival-laarluni. Atuakkanik atorniartarfik marloriaatin-

gorlugu alliniarneqarpoq atuariup allineqarsinnaanissaanut atatillugu.

Kultureqarnermut sunngiffeqarnermullu malittarsassat tunngavissai assigiingitsunik ima qarput, taakkulu tunngavigalugit kommunep kultureqarnikkut sunngiffimmilu suliniarnini ingerlassinnaallugu.

Kultureqarnermut paasisitsiniaanermullu tunngasunik ingerlassaqarneq tamakkiisumik misilinniarneqassaaq kommunit allat Diskobugtimiittut taamatullu Uummannaq Upernavillu peqatigalugit, pissutigalugu nunap immikkortuini taakkunani aningaasatigut suliniarnikkullu suleqatigiittoqarsinnaammat, nipilersornermik, isiginnaartitsinermik saqqummersitsinernillu ataatsimut ingerlassaqarnikkut.

Kommunep kultureqarnikkut paasisitsiniaanikkullu suliniarnera annertunerusumik peqatigiiffiit suleqatigalugit ingerlanneqarpoq.

Ingerlassat kultureqarnermut tunngasut tamarmik atuariup initaani taamatullu eqaarsaarfiani kiisalu katersortarfimmi ingerlanneqartarput.

Sunngiffeqarneq

Sunngiffimmi sammisarnermi annertunerusumik ingerlatsiffiusarput timersortarfimmi arsartarfimmilu taamatuttaaq sisorarnermik ingerlatsisoqartarluni. Ingerlanneqartartut tamakku ingerlatsivisatut sananeqarsimasuni nunaminertanilu sunngiffimmut atugassatut naatsorsuussaasuni ingerlanneqartarput.

Atuariup eqaarsaarfia timersoqatigiiffinnut akeqanngitsumik atukkiunneqartarpoq atuartunit atorneqassanngikkaangat.

Umiatsiaaqqanut angallateeqqanullu talittarfik puttasooq umiarsualiviup iluani elværkip qanittuani inissisimavoq.

Siunissai angallateeqqanut talittarfissaq umiarsualiviup iluatungaata avannaanut inissinnissaa naatsersuutigineqarpoq, tak. qupp. 23. (umiarsualiviup ineriartortinnissaa).

KULTUREQARNERMUT SUNNGIFFIMMILU POLITIKI

Anguniarneqarpoq Kultureqarnermi sunngiffeqarnermilu tunngasuni neqeroorutissat ingerlanneqartassasut inuiaqatigiit pisariaqartitsinerat tunngavigalugu.

Neqeroorutit pilieriartornissaaq sapinngisamik peqatigiiffiit suleqatigalugit ingerlanniarneqassaput, taamaalilluni kommunep peqatigiiffiillu neqeroorutaat imminnut sapinngisamik annertuumik

ataqatigiissuusinnaaqqullugit.

Kommunip anguniagariuarpaa kulturikkut timersornikkullu peqatigiiffiit suliniarnerisa tapersersortuarnissaat – taamaattorli meeqqanut inuusuttuaqqanullu ingerlanniakkat pingaarnerutittuarneqassapput.

Peqatigiiffiit suliniarneranni tapersersuineq aningaasatigut tapiissuteqarnikkut ingerlanneqarsinnaavoq soorlu ingerlanniakkanut aalajangersimasunut tapiissuteqarnikkut siunnersuinikkullu nalinginnaasumik peqatigiiffiit suliniarneranni ikiiuunnissamut.

PINGAARNERUSUMIK AAQISSUUSSINERMUT SANILLIUSSINEQ

Kulturikkut sunngiffimmilu ingerlatsiffiusartut illoqarfimmi tamami tamaaniipput taamatullu illoqarfiup qanittuani nunatani assigiinngitsuni.

ILIORIUSISSANIK PILERSAARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUTAAT 1993-1996 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

KOMMUNEP SANAARTUGASSATIGUT PILERSAARUTAA, 1993 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

Katersugaasivik		525	525		
-----------------	--	-----	-----	--	--

ANINGAASALIINISSAMIK PILERSAARUT (1.000 KR.)

Aningaasartuutissat katillugit		525	525		
--------------------------------	--	-----	-----	--	--

Namminersornerusut akiligassaat					
---------------------------------	--	--	--	--	--

Kommunep akiligassaa		525	525		
----------------------	--	-----	-----	--	--

SANAARTUGASSATUT KISSAATIT (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

Oqaluffiup allaffilerneqarnissaa			X		
----------------------------------	--	--	---	--	--

Atuakkanik atorniartarfiup allinissaa				X	
---------------------------------------	--	--	--	---	--

KULTURIKKUT SUNNGIFFIMMILU INGERLATSIVIIT

- D5 ARSAATTARFIK**
① KATERSUGAASIVIK
② KATERSORTARFIK
③ OQALUFFIK
④ TIMERSORTARFIK
⑤ ATUAKKANIK ATORNEQARTARFIK

NUNATAT ILLULLU ALLANNGUTSAALIUGASSAT NALUNAARSUUTAAT

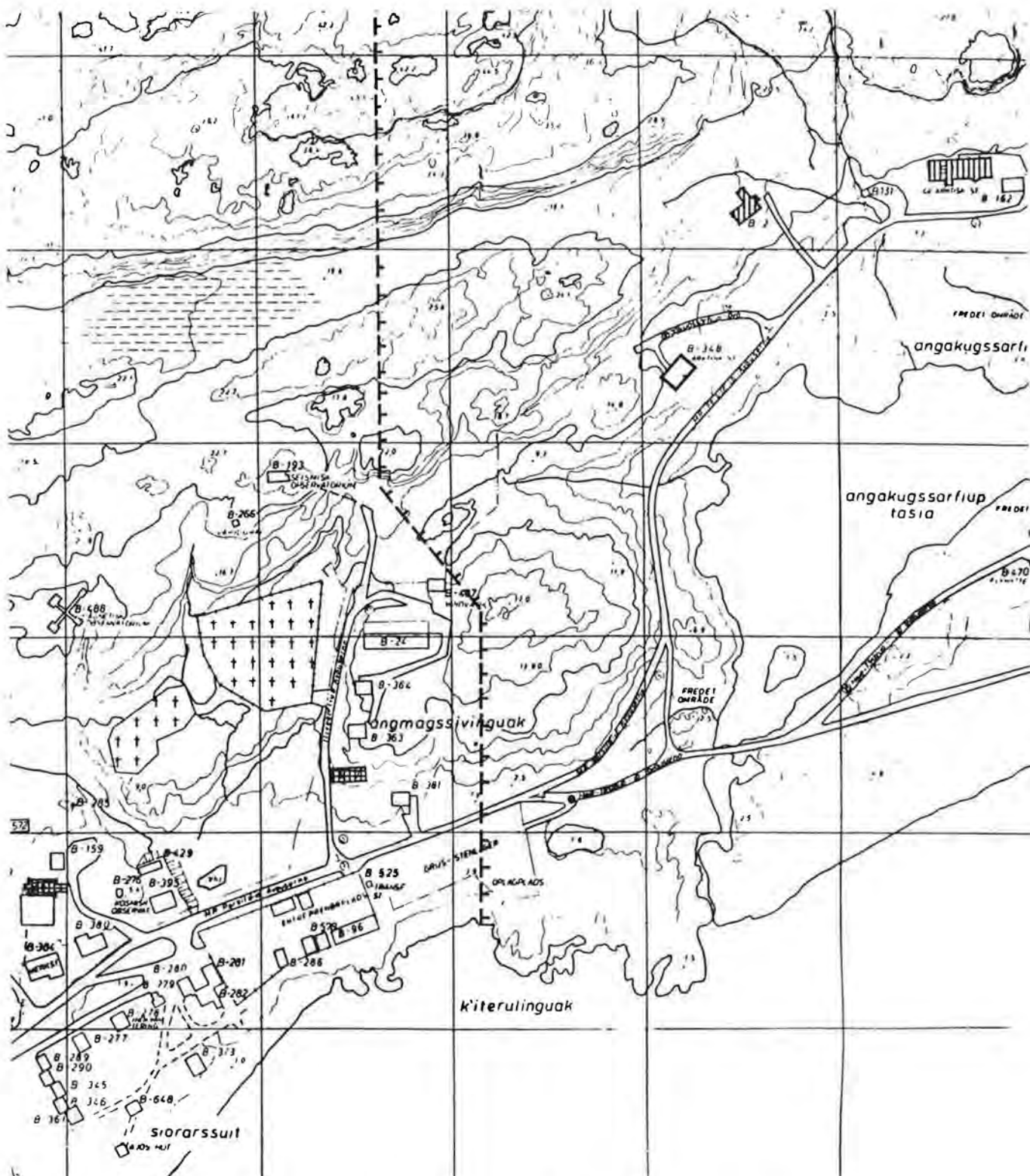
ALLANNGUTSAALIUGASSATUT SIUNNERSUUTIT

NUNATAT AVATANGIISAAT ALLANNGUTSAALIORTARIAQARTUT

ILLUT NUNATTA KATERSUGAASIVIATA NALUNAARSUGAI

ILLUT ANINGAASAQARNERMUT PISORTAQARFIUP PILERSAARUSIORTAR-
NERMUT IMMIKKOORTOQARFIANIT NALUNAARSORNEQARSIMASUT

ILLUT ALLANNGUTSAALIORTARIAQARTUT KOMMUNEP PILERSAARU-
TAA 1992 - 2005 MALILLUGU

ILLUT ALLANNGUTSAALIUGASSAT NALUNAARSUUTAAT

ILLUT NUNATTA KATERSUGAASIVIANIK NALUNAARSUKKAT

ILLUT ANINGAASAQARNERMUT PISORTAQARFIUP PILERSAARUSIORNER-
MUT ALLAFFEQARFIATA NALUNAARSUGAI

KOMMUNEP PILERSAARUTAA 1992 - 2005 MALILLUGU ILLUT ALLANNGUT-
SAALIUGASSAT

EQQISSISIMATITSIVIUP KILLINGA

SANAARTORFIGEQQUSAANNGITSUT SUNNGIFFIMMILU
INGERLATSIFFIUSINNAASUT ANNERTUNERIT

10. PINNGORTITAMUT PILER-SAARUT

AALLAQQAASIUT

Kommunemi piffinni assigiinngitsuni pinngortitamik allanngutsaaliortariaqartunik peqarpoq tassalu uumasut naasullu illersorniarlugit, tamatumani nunatat ilaat eqqissisimatitsiviupput takkuk nunap assinga ilanngunneqartoq.

Nunatani tamakkunani paasisutissatut atortussat Ole Frimer-imit Qeqertarsuarmi Naasorsiooqarfimmi ilisimatuussutsikkut pisortaasumit pisarsiarineqarsimapput. Naasorsiooqarfimmi, Københavnip Universitet-iata ataani inissisimasumi sulii maannamut Disko-p qeqertartaata eqqaani uumasunik naasunillu ilisimatusarnikkut misissuinerit ingerlanneqartarput.

Immikkoortut 1, 2 aamma 3 immikkoortuupput "Ramsar område"-nik taaneqartartut, tassa imaappoq nunat tamalaat akornanni pinngortitamik allanngutsaaliuinerimik suleqatigiiffik "The Ramsar-convention".

Allaffissornikkut politikikullu aqunneqarnera teknikimut avatangiisinut ineqarnermullu immikkortoqarfimmit/taamatullu teknikimut avatangiisinullu ataatsimiititaliap ataaniilluni.

Pineqartunut Kommunep ileqqoreqqusaliai makku atuupput:

Ileqqoreqqusaaq 17. marts 1960-meersoq Qeqertarsuup kommuneani qaannamik umiatsiamilluunniit sikup sinaavanit taqammussanik (ussunik) piniarnermut tunngasut, 28.09.1963 atortussanngortinneqarsimasooq.

Qeqertarsuup Kommuneani teriannissanik eqqissisimatitsinerimut maleruaqqusaaq 12.02.1986 atortussanngortinneqarsimasooq.

Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat Qeqertarsuarmi Naasorsiooqarfiup eqqaata eqqissisimatinneqarnissaanik imalik 02.04.1986 atortussanngortinneqarsimasooq.

Qeqertarsuup Kommuneani eqalunniarnerimut ileqqoreqqusaaq 22.08.1986 atuuttussanngortinneqarsimasooq.

Qeqertarsuup Kommuneani issittup assagiarsuunik eqqissisitsigallarnermik maleruaqqusaaq 07.06.1990 atuuttussanngortinneqarsimasooq.

Qeqertarsuup Kommuneani ujaqqanik pinner-saasiassanik katersuisinnaanermut piiaasinnaanermullu ileqqoreqqusaaq 18.06.1990 atuutiler-

sinneqartoq.

Qeqertarsuup Kommuneani uiluinniarnermut inerteqquteqarnerimut maleruaqqusaaq, 21.12.1990 atuuttussanngortinneqartoq.

IMMIKKOORTUT

1. Aqajarua - Sullorsuaq (Ramsar område).
Qeqertarsuup Disko-p timmissanik naloraarusilinnik ungasissumullu aallartartunit najugarineqarnerpaaffia, minnerunngitsumillu Ellesmere Islandimit Nunattalu avannaarsuanit ukiakkut aqqusaarneqartarluni, tamakkualu pingaartumik nunap tamatuma kijasinnerusortaa (Qaamasooq) aqqusaagarilluarterlugu Sermersuaq qarsullugu imaluunniit Imarpissuaq ikaarlugu ukiakkut aallanngitsiarnerminni.

2. Kuannersuit Kuussuat (Ramsar område).
Timmissanik naloraarusilinnit najorneqarluartertoq.

3. Qinnguut marraa - Kuussuaq (Ramsar område).
Timmissanik naloraarusilinnit najorneqarluartertoq.

4. Avatarpaat.

Nerlerit (Blisgåss, Canadagæs) piaqqiffigilluartergaat isaffigisartagaallu. Nerlerit qaqortut tamannissaaq piaqqiuarput (Bennike 1990).
Mitit qingallit isaffigisartagaanni tamanna immaqa Qeqertarsuarmi Disko-mi pingaaruteqarnerisaa-voq (maani arlaqaqaat taamaammallu oqaatigineqartariaqarunarpooq nunat tamalaat akornanni pingaaruteqarluartertoq taamaattumillu isumaqatigiissummut (Ramsar-område) ilanngunneqartariaqarluni). Tamatuma saniatigut timmissat ukiakkut kujammukaasut aqqusaarluarterpaat.

5. Qasigissat.
Allerit isaffigilluarterpaat (timmissat > 500), nujallit, mitit nalinginnaat qingallillu. Tamatuma saniatigut nerlerit piaqqivigisarpaat kiisalu qarsaat (Bennike 1990).

6. Qeqertaq.
Immaqa Kalaallit-Nunaanni qaqulluit (timmiakuluit) annerpaamik najugaqarfiaq, tamatuma saniatigut oqaatsoqarfippassuaqarpoq.

7. Østerlien, Kuannit aamma Tuluut umiarsualiviat Taaneqartoq siulleq eqqissisitaalluinnarpoq ilaatigut pissutigalugu naasunik assigiinngitsorpas-suarnik peqarmat (puillasut kissartut, orkideet il.il.) Kuannit Tuluillu umiarsualiviat aammattaaq naasoqassutsimigut tusaamassaavoq, takornari-artitsivissaqqissuullunilu. Tuluut umiarsualiviat siusinnerusukkut eqqissisitaalluinnarsimagaluarpoq, eqqissisimatitsinerli taanna atorunnaarsimavoq.

8. Brændevinsskærene (Eqqissisitaalluinnartut)

Timmissat imarmiut piaqqiorfiat (Qilanngat, appaliarsuit, appat imeqqutaallallu).

PINNGORTITAMUT AVATANGIISINUT POLITIKI

Tamatumunnga Kommunep politikeraa pingaarnarpaajutillugu pinngortitap mingutsinneqannginnissaa, qulakkeerumallugulu tamakku pigiinnarneqarnissaat.

Kommunalbestyrelsip kissaatigaa pingaartumik tamanna imatut anguniarneqassasoq: piniakkat nungutaanissamik ulorianartorsiorsornartut taamatullu nunatat immikkut pingaarutilittut isigineqartariaqarsorisat eqqissisimatinneqartarnissaat.

ILIORIUSISSANIK PILERSAARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISSAMUT PILERSAARUTAAT 1993-96 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/Ukioq</u>	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
-----------------------------	------	------	------	------	--------------------

KOMMUNIP SANAARTUGASSATIGUT PILERSAARUTAA, 1993 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/Ukioq</u>	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
-----------------------------	------	------	------	------	--------------------

ANINGAASALIINISSAMIK PILERSAARUT (1.000 KR.)

Aningaasartuutissat katillugit

Namminersornerullutik Oqartussat akiligassaat

Kommunep aningaasaliissutissai

SANAARTUGASSATUT KISSAATIT (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	1993	1994	1995	1996	kingusinnerusukkut
-----------------------------	------	------	------	------	--------------------

11. NUNAQARFIMMUT PILER-SAARUT

AALLAQQAASIUT

Nunaqarfik illoqarfimmuut sanilliullugu allaaneruvoq, pissutigalugu tunngavissat Qeqertarsuarmut sanilliullugit soorlu inuutissarsiutitigit ineriartortitsinermit taamatullu isumagininnikkut nunaqqatigiinnut pitsanngorsaatisat allaanerummata.

Nunaqarfik amerlanngitsunik inulik assigiiaaqisorlu aammalu annikinnerusumik inuutissarsiutit eqqarsaatigalugit inerisaaffiusimasoq, taamatullu angallannermut atassuteqarniarnermullu tunngasut pilersinneqartariaqarlutik. Taamatuttaaq inuunermi inuuniarnermilu ileqqut pingaaruteqarlunnarput tamatumunnga ataqatigiissitsinissamut.

INUTTUSSUTSIMUT TUNNGASOQ

Innuttaasut 1976-mit 1991-mut 70-it missaarniittuarsimapput naatsorsuutigisariaqarunarporsuut pilersaarusiorfiusut ukiut nalaanni annertunerusumik allannguuteqarnavianngitsaq. Nunaqarfiup inuisa illoqarfiup inuisa 6 pct.-era 1991-mi.

INUUTISSARSIUTINUT TUNNGASUT

Piniarneq aalisarnerlu maannamut suli inuutissarsiutit pingaarnersaat, taamaattumillu inuutissarsiut tamanna periarfissaqarnersaavoq sulinik amerlisitsisinnaanermut aningaasatigullu isertitaqarnersinnaanermut.

Taamaattumik nunaqarfimmi suliffissaqarniarnikkut periarfissat ingerlaannartumik tamarmik aalisarnermut piniarnermullu attuumassuteqarput.

Pingaarnarpaamik isertitaqaataasinnaasoq tassavaoq saarullinnik tunisineq, saarulliillu Royal Greenland-ip suliffissuanut Qeqertarsuarmut tunineqartarput.

Inuit aqqaneq-marluk missaat ullumikkut piniarnermik aalisarnermillu inuuniuteqarput.

Pisortaqaarfinni inuit 16-it missaat sulisorineqarput ulloq naallugu ilaannakuusumilluunniit tassalu eqqaavilerinermi, aqqusinnerinermi, aputaajarnermi, imermik innaallagissamillu pilersuinermit kiisalu angerlarsimaffinni ikiorteqarnerni.

KNi-p pisiniarfiani inuit arfinillit atorfeqarput.

Atuarfimmi ilinniartitsisut marluupput, ataatsimik kiffaarluni ataatsimillu eqqiaasartoqarluni.

INISSAQARNIARNERMUT TUNNGASUT

01.01.1992 nunaqarfimmi illut 22-it najugarineqarput, agguaqatigiissillugulu illumi ataatsimi inuit 3,2 najugaqarlutik tamannalu illoqarfimmuut assingusorujussuuvooq.

1976-mi illumi ataatsimi agguaqatigiissillugu 5,1-uvoq, matumanilu oqaatigineqartariqarpoq inissaqarniarnernup tungaagut annertoqisumik pitsanngoriaateqartoqarsimasoq tassa ullumikkumut.

Aningaasarsiornikkut ineriartornerup tamatuma suli pitsaanerulersinnissaa ajornakusoortilersussaassavaa, taamaattumillu pilersaarusiorneqanngilaq illuliortoqarsinnaanera inissanik amerlisitsisinnaasunik.

Periarfissaqarsimanngilaq illut teknikikut tunngasunik paasiniaaffigissallugit, qularutissaanngilarli piiartarialinnik aserfallatsaalineqarnissamillu pisariaqartitsisunik ilaqassagaluartut.

ANGALLANNERMUT TUNNGASUT

Kangerluk aasaanerani sapaatip akunneranut marloriarlugu angallammik Qeqertarsuarmiit tikinneqartarpoq (sikoqannginnerani). 1993 aallarnerfigalugu Aasianniit ullut 14-ikkaarlugit tikinneqartalissaaq. Ukiuunerani pilersuineq pisanillu tunisisinnaaneq snescoterit atorlugit ingerlanneqartarpoq, ukiuuneranili inuit angallanneqarneri eqqarsaatigalugit pisortanit tamanna isumagineqarneq ajorpoq.

Umiatsiaaqqat sukkasuuliallu inunnik angallassinneq kisiinnangajammik isumagisarpaat, taamatuttaaq namminneq kalaaliminernik tuniagiassaminnik Qeqertarsualiaassisarlutik.

Aqqusernit naammaginarput.

AVATANGIISINUT TUNNGASUT

Nunaqarfik eqqakkanut aqquteqanngilaq imikorlu illut akorninut kuutsiinnarneqartarluni. Qanittumi eqqakkanut aqqusiorsinnaaneq ilimananngilaq, siunissamilu anguniarneqartariaqarpoq imikup asuli maanngaannaq kuutsinnagu aqqusiunneqarsinnaanera illut akorninut ajoqutaajunnaarsillugu.

Anartarfiit eqqaaviillu puussuanut plastikkinut katersorneqartarput pisortallu sulisitaannit aane-

qartarlutik eqqaavimmullu ingerlanneqartarlutik imaluunniit imaanut iginneqartarlutik.

PILERSUINERMUT TUNNGASUT

Nunaqarfimmi innaallagissamik imermillu pilersuineq kommunemit isumagineqarpoq. 87/88-mi nutaamik innaallagissiorfiliortoqarpoq tunisisinnaaneralu ullumikkut atukkap tallimari-aatigisinnaavaa.

Aasaanerani innuttaasut imermut eqiteriffiusumit imissaqartinneqartarput, tassani innuttaasut namminneerlutik atugassaminnik aallertarlutik. Ukiuuneranili pisortatigoortumik imertartitsisoqartarpoq puilasumit kissartumit nunaqarfimmiit 3 km. missaani ungasitsigisumiit.

1993-mi pilersaarutigineqarpoq aasaanerani atuarfiup avannaatungaani imermik pilersuineqalissasoq, tassa aasami atorineqartartussamik.

Nunaqarfimmi illut amerlanersai kiassaatinik petroliumik ikummateqartunik kiassagaapput – illut ataasiakkaat kiassaateqarfimmit kiassartuupput.

Nunaqarfimmi ataatsimik oqarasuaateqarpoq VHF nette aqutugalugu ingerlasumik. Allamik oqarasuaasiinissamut periarfissaqanngilaq maannamuugallartorlu pilersaarusiortoqarsimani.

KOMMUNEP INGERLATSINERA

Nunaqarfimmi qatserisartut formandeqarput ataatsimik atortuutinillu pigisaqarlutik.

ISUMAGINNINNERMUT TUNNGASUT

1991-mi 0-nit 13-nut ukiullit 21-upput.

Meeqqanut paarsisartoqanngilaq, oqaatigineqassaarli pisariaqartitsineqaraluarmat.

1990-mi 60-it sinnerlugit ukiullit arfineq-pingasupput.

Utoqqarnut paaqqinnittarfeqanngilaq, angerlarsimaffinnili ikiorteqarneq naammaginartumik ingerlanneqarpoq.

ATUARFEQARNEQ

Kangerlummi Aalunnguup Atuarfiani atuartut 17-upput 1.-mit 9.-nut agguarneqarsimasut. Atuartut marlunngorlugit avinneqarsimapput siulliit atualeqqaanit ukiut sisamaannut atuartut aappaallu ukiut tallimaannit qulaaluaannut atuartut.

Atuarfeqarfik missingersuusiorsimavoq ukioq 2006 tikillugu, naatsorsuutigineqanngilarlu atuartut amerleriaateqarsinnaanissaat.

Ukioq atuartut amerlass.

1991-92 17

1995-96 13

2000-01 11

2005-06 15

Titar. 1. Atuarfeqarfiup Kangerlummut tunngatilugu missingersuusaa.

Atuarfik B-164-mi inissitaavoq, taannalu atuarfiutigivoq oqaluffiullunilu. Atuarfiup immikkoortotaa nutaajuvoq 1986-mi sananeqarsimalluni marlunnik atuartitsiviusunik initaqarpoq, marlunnik depoteqarluni, allaffeqarluni/ilinniartitsisut inaannik perusuersartarfeqarluni kiassaateqarfeqarlunilu. Atuarfik oqaluffillu ataatsimut innaallagissamik kiammillu pilersortuupput.

Atuarfiup allaffia bygderådiumut allaffittuttaaq atorineqarpoq, soorluttaaq depotit fjernsynikkut aallakaatitsivittut atorineqartut, taamaalilluni KNR-p aallakaatitarisimasai båndikkut aallakaatinneqartarlutik.

Pisariaqartinneqarunangilaq pilersaarusiortiusup nalaani ininik atuartitsinermut atorineqartus-sanik allilerissalluni.

KULTURIKKUT SUNNGIFFIMMILU PERIARFISSAT

Kangerlummi katersortarfeqanngilaq. Atuarfillu taamaammat sunngiffimmi sammisassanut sunnulluunniit atorineqartarpoq. Kommunip sannavia nalliuttorsiornermut assigiinngitsunut atorineqartarpoq.

Atuakkanik atorniartarfeqarneq inatsisartut pequssutaat nr. 4, 15. oktober 1979-meersoq mallillugu ingerlanneqarpoq. Atuakkanik atorniartarfik atuarfimiippoq, atorniartitsisarnierlu sapaatip akunneranut ataasiarluni ingerlanneqartarpoq piffissami septemberip qiteqqunneraniit aprilip qiteqqunneranut.

Oqaluffik atuarfimmut atavoq.

Oqaluffittavia siornagut tassaasimavoq atuarfiullunilu oqaluffik.

Periarfissaqarsimanngilaq nunaqarfimmi illunik nalunaarsuinissaq, kultureqarnermut sunngiffimmi immikkoortoqarfimmit nalunaarutigineqarpoq

nunaqarfimmi illunik eriagisarialinnik soqanngitsoq.

Ukiuunerani unnukku inersimasunut atuartsineq ingerlanneqarsinnaasarpoo Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 16. oktober 1979-meersoq sunngiffimmi ingerlatsinermut tunngasumik imaqartoq malillugu.

Ukiuunerani meeqqanut inuusuttuaqqanullu klubbitut assingusumik ingerlassat neqeroorutigineqarsinnaapput sunngiffimmi atuartsinermut sammisassaqtitsinermullu taarsiullugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 10 25. oktober 1990-meersoq atuarfeqarnermut tunngasoq malillugu. Ingerlassat tamakku atuarfimmi ingerlanneqartaput.

NUNAQARFIMMUT POLITIKI

Kommunalbestyrelsen anguniagaraa inuutissarsitutitigut periarfissat pitsanngorsassallugit, taamaalilluni aningaasaqarnikkut ineriartorneq nunaqarfimmut iluaqautasussaqaq pilersinneqassamat.

Ilanngullugu kissaatigineqarpoq ineriartorneq imminut pilersornerulernissamik aqunnerulernissamillu siunertalik, taamaalilluni nunaqqatigiit anertunerusumik peqataatinniarneqarsinnaammat siunissami ineriartornissaminut.

ILIORIUSISSANIK PILERSAARUT

NAMM. OQARTUSSAT ANINGAASALIINISAMUT PILERSAARUTAAT, 1993-96 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

KOMMUNIP SANAARTUGASSATIGUT PILERSAARUTAA, 1993 (1.000 KR.)

<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

ANINGAASALIINISSAMIK PILERSAARUT (1.000 KR.)

Sanaartugassat katillugit

Namminersornerusut akiligassat

Kommunip aningaasaliissutissai

SANAARTUGASSATUT KISSAATIT (1.000 KR.)

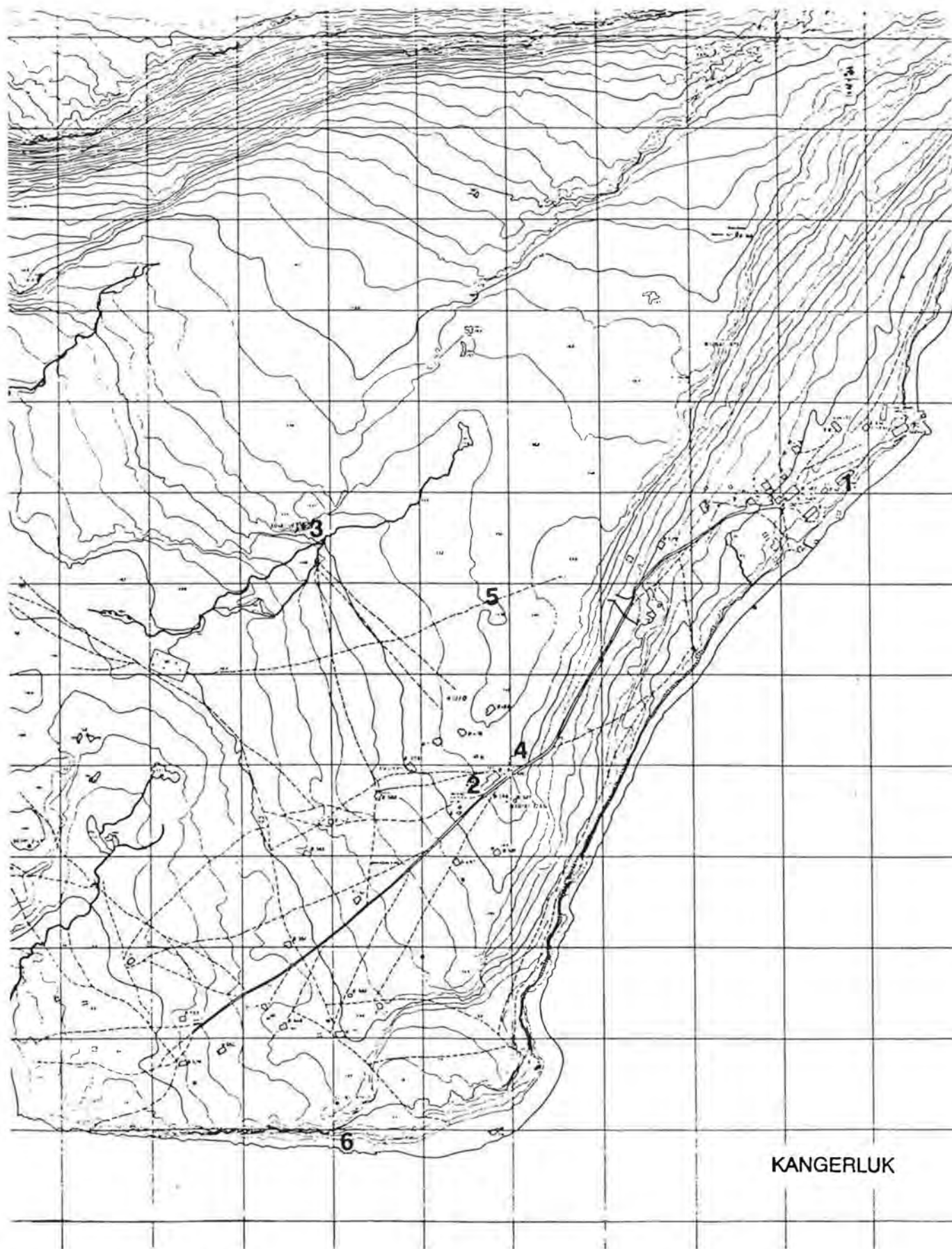
<u>Sanaartugassat/ukioq</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>kingusinnerusukkut</u>
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

Aasaanerani imermik pilersuineq	430				
---------------------------------	-----	--	--	--	--

Nioqqutissiorfik	1000				
------------------	------	--	--	--	--

Ukiuunerani imermik pilersuineq			X		
---------------------------------	--	--	---	--	--

Puttasog tulattarfik		X			
----------------------	--	---	--	--	--

1. OLIAMUT PEQQUMAASIVIK
2. ATUARFIK/KATERSORTARFIK
3. AASAANERANI IMEQARFIK

4. IMERTARTARFISSATUT PILERSAARUT
5. UKIUUNERANI IMIISIVEQARFISSAQ
6. EQQAAVEQARFIK

ILLOQARFIUP ILUANI PILERSAARUTIT

PILERSAARUTINIK TAKUSSUTISSIAQ

A1

Pilersaarut nuna tamakkerlugu pilersaarusiortar-tunit maj 1984-mi akuerisaq.

A5

Pilersaarut kommunalbestyrelsimit 8. januar 1993-mi akuerisaq.

A10

Pilersaarut Aningaasaqarnermut Pisortaqarfimmit juni 1990-mi akuerisaq.

B1

Pilersaarut Aningaasaqarnermut Pisortaqarfimmit juni 1990-mi akuerisaq.

C2

Pilersaarut nuna tamakkerlugu pilersaarusiortar-tunit juni 1985-mi akuerisaq.

C4

Pilersaarut nuna tamakkerlugu pilersaarusiortar-tunit maj 1984-mi akuerisaq.